

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŠIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Devintieji metai

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Adelaide, 1956 m. kovo/March 5 d.

Kaina/Price 1/9

Nr. 5 (194)

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 24 dieną estai laisvajame pasaulyje šventė savo nepriklausomybės paskelbimo šventę. Jų šiandieninė padėtis yra lygiai tokia pat, kaip ir Lietuovs bei Latvijos ar kitų Sovietų Rusijos pavergtų tautų. Estijos išlaisvinimas įvyks kartu su kitomis tauto-

mis.

Estų tautai linkime neprarasti vilties, kad Estija ir vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė, o pasaulyje išsklaidyti estai galės grįžti į savo mielą tėvynę.

* * *

PASIBAIGĖ 20-TASIS KOMUNISTŲ PARTIJOS KONGRESAS

Šio kongreso metu, kuris buvo pirmas po Stalino mirties, Chruščiovas pasakė kalbą, trukusią 6 valandas. Buvo išleistos specialios laikraščių laidos, kuriose jo kalba, apie 50.000 žodžių, buvo išspausdinta ir, kaip manoma, bus nauja komunistų partijos "biblija". Po jo sekė Bulganino kalba, kuri truko "tik" 4 valandas. Jis maždaug vėl pakartojo tą patį, ką sakė ir Chruščiovas.

Pažymėtina, kad tiek Chruščiovas, tiek Bulganinas kritikavo jau mirusį Staliną, kad jis vedęs netikusią vidaus ir užsienio politiką ir įvedė asmens garbinimą. Dabar, esą, vadovaus ne atskiras asmuo, bet komunistų partijos komitetas, kuris kongreso išrinktas iš 133 asmenų.

Užsienio politikos klausimu Bulganino pranešime pažymėta, kad Sov. Rusija atsisako plėsti komunizmą karinės jėgos pagalba, nori taikiai bendradarbiauti su kapitalistiniais kraštais, tačiau jis esąs įsitikinęs, kad komunistinė sistema yra pranašesnė už kapitalistinę demokratine sistemą ir komunizmas visur laimės taikiai būdu (? Red.).

Tačiau į šiuos tvirtinimus tinkamą atsakymą davė Valteris, Australijos užs. reikalų min. Mr. Casey atsakymas. Mr. Casey pareiškė, kad šie komunistų pareiškimai yra grynai tak-

AUSTRALIJOJAI GRĖSIA INFLIACIJA

Australijos Federalinė Vyriausybė imasi aktinių priemonių, kad būtų išvengta galimos infliacijos ir ūkiškos krizės. Vyriausybė sudarė specialų patariamąjį ekonominiais klausimais komitetą, į kurį, be vyriausybės narių, įeina įvairių pramonės bei prekybos įmonių atstovai. Šis komitetas duos savo rekomendacijas vyriausybei. Spaudoj jau rašoma, kad bus pakeltas nuošimtis už skolinamus iš bankų pinigus, o taip pat dar labiau suvaržytas nebūtinų prekių importas. Numatoma imtis ir visa eilė kitokių priemonių.

Iki šiolei dar jokių krizės aiškių žymių nesijaučia, nes darbas ieško darbininkų, o ne atvirksčiai.

Rusų žurnalistai užsieniuose šnipai

Buvęs raudonosios armijos žvalgybos pareigūnas, majoras Ismail Ege, pareiškė JAV-bių Senato Vidaus Saugumo sub-komitetui, kad 80% TASSo tarnautojų JAV-bėse yra šnipai, kurie teikia Sovietų Rusijos įstaigoms žinias apie Amerikos kariškus reikalus. Šnipinėjimo darbas JAV-bėse, jo nuomone, yra labai lengvas, nes Amerikos visuomenė nesupranta Rusijos bolševikų taktikos ir tiki jų oficialiems titulumams bei pareigoms.

Pats Ismail Eger 1941 metais buvo pasiųstas į Berlyną kaip šnipas, nors oficialiai skaitėsi TASSo tarnautojas.

2000 dolerių Lietuvos sienoms studijuoti.

ALT-a paskutinėje savo sesijoje nutarė sutikslinti savo atskirų organų darbą ir Lietuvos sienų studijoms paskyrė 2000 dolerių. Tai yra labai svarbu.

tikos reikalas. Komunistai neatsisako nuo pasaulinės revoliucijos ir pasaulio užvaldymo. Šiuo metu jie jaučiasi silpnesni už Vakarus ypač atominių ginklų srityje, dėl to rodo šypseną, kad užliūliuotų Vakarų tautų budrumą. Vienintelis Vakarų atsakymas, Mr. Casey nuomone, būti visada pasiruošusiems sutikti netikėtumus.

Turkija atmetė Sovietų tariamąją pagalbą.

Turkijos vyriausybė kategoriškai atmetė Sovietų Rusijos pasiūlymą pristatyti Turkijai "ką tik ji nori" — mašinas, traktorius, alyvą, benzina, už kurias Turkija turėtų išmokėti per 20 metų savais pirminės pramonės produktais. Svarbiausia, Sovietai ištiesė "draugiškumo ranką." Visos šios pastangos siekia Turkiją atplėšti nuo Vakarų valstybių bloko. Tačiau Turkija, nors yra finansiniuose sunkiuose, kategoriškai visą tą pagalbą atmetė, matyt, žinodama iš patyrimo, ką tokia "pagalba" reiškia.

ISPĖDINGA MANIEVRAI PABAIGA

Savaite trukę SEATO manievrų Azijos vandenynėse baigėsi didžiuliu paradu Bankoko mieste. Parado dalyvavo 8.000 armijos, laivyno ir oro laivyno karių. Parado žiūrėti gatves apgulė per 250.000 žmonių, o kitą kelią, kuriuo žygiavo armija, buvo apgulė per 400.000 žmonių.

Visiems nepaprastai stiprų įspūdį padarė modernių ginklų vartojimo demonstravimas, o taip pat 600 Amerikos parašitinių iššokimas tiesiai ant aerodromo.

SEATO armijos demonstravo savo pasiruošimą ginti tautų laisvę.

SEATO manievrų vėl prasidės po mėnesio.

Tokių šalčių seniai nebuvo Europoje

Vasario pradžioje Europą pasiekė itin stiprūs šalčiai iš Sibiro. Nuo šalčių mirė 500. Šveicarijoje šalčiausia temperatūra pasiekė 33 laipsnius Fahrenheito žemiau nulius. Daugely vietų sprogo vandentiekio ir gazo vamzdžiai, sustojo susisiekimas, negalima prigabenti kuro. Audros suvijo ir laivus į uostus. Net pietų Prancūzijoje Marselio uoste judėjimas sustojo. Prancūzijos pajūryje Rivieroje iššalo gėlynai už pusantrą milijono dol. Viduržemio jūroje sala Elba (kur Napoleonas buvo ištremtas) apklotą sniegu. Anglijoje per dešimtį dienų iš sostinės nebuvo galima išgabenti šiukšlių. Temzės upė užšalus. Vieną dieną buvo staigmena, kai iš dangaus ėmė birti viršum londoniškių lapeliai nesuprantama kalba parašyti su Churchillio ir Grace Kelly paveikslais. Tik paskiau išaiškino, kad tai buvo vengrų kalba ir balionėliai su lapeliais buvo skirti į Vengriją, bet rytinis vėjas juos atnešė į Londoną.

Bonnoje gatvės be šviesos. Frankfurtėje gyventojai be pieno, nes pienas sušalęs ir buteliai sprogo. Berlyne laiškininkams duoda karštos arbatos su romu, kad jie galėtų nešioti laiškus.

DULLES SIŪLO NAUJĄ KARO GINKLĄ

JAV-bių Valstybės Sekretorius Mr. Dulles pareiškė, kad JAV-bių vyriausybė numatanti panaudoti naują ginklą šaltajame kare su komunizmo ekspansija. Kaip žinoma, pastaraisiais metais Sov. Rusija pradėjo žadėti ekonominę bei techninę pagalbą visoms pilnai neišvysčiusioms savo ekonominio bei kultūrinio gyvenimo tautoms Azijoje bei Afrikoje. Tiesa, ta pagalba negali būti ypatingai efektinga, nes Rusija pati nuskurusi iki sunkiai įsivaizduojamo lygio, tačiau panaudodama efektingas propagandos priemones, ji gali pasiekti neblogų rezultatų Azijos ir Afrikos tautose. Ypatingai jos pastangos nukreiptos į Artimuosius Rytus — arabų tautas, taip pat Azijoje bei Pietų Amerikoje.

Kad užkirstų kelią šiai Sovietų ekspansijai, Mr. Dulles mano, jog Amerikos Kongresas turėtų skirti kasmet po 100 milijonų dolerių tų kraštų parėmimui. Ši suma turėtų būti pastovi bent desėtką metų, kad Amerikos vyriausybė galėtų ja disponuoti be jokių abejotimų ir sunkumų.

Mr. Dulles mano, kad Sovietų vadovai, įsitikinę, jog kariškomis priemonėmis nebūsią galima tuo tarpu nieko pasiekti, bando naują metodą, kuriam turi būti taip pat užkirstas kelias.

Nauji atominiai ginklai

Mr. Lewis Strauss, Amerikos Atominės Energijos Komisijos pirmininkas, bandomas naujas slaptas atominis ginklas, kuris nušluotų prieš aviaciją, jeigu ji bandytų pulti Amerikos žemyną.

Be to, jis pareiškė, kad atominės energijos išvystyme pasiekta nepaprastai didelė pažanga ir kad atominių ginklų gamyba labai atpinga.

Jis atsisakė pareikšti ką nors plačiau apie naująjį ginklą, nes tai esanti griežta paslaptis.

Žydams paremti fondas

Amerikos žydai paskyrė \$12.723.000 paremti Izraelio žydams. Ši didžiulė parama duos galimumo Izraeliui pirkti daugiau modernių ginklų, kad galėtų atsispirti prieš galimą arabų užpuolimą. Kaip žinome, arabų tautos ginkluojamos Sovietų Rusijos.

Pasikėsinimas prieš Mao-Tse-Tungą

Spauda praneša, kad raudonosios Kinijos komunistų vado Mao-Tse-Tungo privatus lėktuvas sprogo ir sudužo vasario 13 dieną netoli Pekingo vos prieš kelias valandas, kai juo turėjo skristi pats vadas. Lėktuvo penkių asmenų įgula žuvo. Diplomatinuose sluoksniuose buvo pareikšta, kad tai nebuvo nelaimingas atsitikimas, bet bandymas nužudyti Kinijos komunistų vadą.

Holdenas plečia savo įmones

Žinoma Australijos automobilių bendrovė General Motors-Holden nupirko prie Adelaidės 230 akrų žemės savo įmonių plėtimui.

Nesivarginkime ieškodami pasiteisinimų, kodėl neaukojame lietuvių namams. Pasiteisinimo nėra.

Trumpai

* Pastarosiomis dienomis britų, australų ir naujazelandiečių bombonešiai smarkiai bombardavo raudonuosius partizanus Malajų džiunglėse, o kovos lėktuvai apšaudė iš kulkosvaidžių. Keli desėtkai partizanų užmušta. Apskritai, kovos Malajuose prieš raudonuosius partizanus labai pagyvėjo.

* Britų karo vadovybė paskelbė, kad suorganizuota speciali skrajojanti artilerijos brigada, kuri gali būti pernešta lėktuvais į bet kurią vietą pasaulyje, kur būtų reikalinga.

* Vasario 20 dieną prie Cairo tarp-tautinio aerodromo nukrito prancūzų keleivinis lėktuvas, kuriuo skrido moterys ir vaikai iš Indo-Kinijos į Prancūziją. 52 asmenys užmušti.

* Vasario 18 d. nukrito anglų transportinis lėktuvas skridęs iš Sueco kanalo į Angliją su kariuomene. Užmušta 50 karių.

* Anglijos vyriausybė ėmėsi eilės priemonių, kad užkirstų kelią infliacijai, kuri gresia Anglijos ūkiui. Mažinamas importas, keliami procentai paskoloms ir t.t.

* Anglijos žemieji Rūmai nubalsavo 293 prieš 262 panaikinti mirties bausmę už žmogžudystes. Šis nutarimas dar turi būti priimtas Lordų Rūmų.

* Australijos kariai, buvę Japonijoje, paliko ten 200-300 vaikų prieauglių.

* N. Zelandijos min. pirm. Mr. Holland atvyko į Australiją aptarti su min. pirm. Mr. Menzies ūkiškų mainų bei gynybos klausimų. Ikišiol N. Zelandija turi pasyvų prekybą su Australija balansą.

* Alžyre vėl pagyvėjo partizanų vo per 30 prancūzų ir apie 50 amerikiečių.

* Rembranto pieštas jo sesers portretas buvo parduotas Londone nežinomam asmeniui už \$16.500.

* New Yorke areštuota 51 metų moteris, kuri priklausė narkotikų spekuliantų gaujai. Būdinga ji tuo, kad buvo aktyvi religinės bendruomenės veikėja, skaučių vadovė ir politinio klubo narė. Matyt, visa tai buvo reikalinga priedangai.

* Kovo mėnesį JAV-bės įvykdys ketletą atominių bombų sprogdinimų. Šį kartą, kaip rašo amerikiečių spauda, bus sprogdinamos mažos bombos kurios atstoja nuo 1 iki 5 milijonų tonų TNT (normalios sprogstamos medžiagos). Praėjusiais metais buvo susprogdinta bomba, kuri atstojo 20 mil. tonų TNT.

* Ispanija gavo iš Amerikos 25 Sabre jet naikintojus. Vėliau bus duota daugiau.

* Britų admiralitetas paskelbė, kad britų karo laivynas jau netolimoje ateityje bus varomas atominė energija. Pirmoje eilėje bus aprūpinti atominė energija povandeniniai laivai, o vėliau visi kiti.

* Sudane (Afrikoje) ryšy su demonstracijomis buvo areštuota keli šimtai valstiečių. Jie buvo sugrūsti į vieną kambarį, kur, dėl oro ir vandens trūkumo, 192 mirė. Ryšy su tuo vyksta neramumai. Valstybės prokuroro įsakymu areštuoti keli policijos pareigūnai, kurie tuos valstiečius sugrūdo į tą vieną mažą kambarį.

* Šiais metais saulėje pasirodė dėmės. Jų pasirodymas iššaukė radio susisiekimo trukdymus.

* Didžioji Britanija išleis per \$1 milijoną Edinburgo (S.A.) aerodromo statybai, kuris bus išieitas punktas atominiams bandymams Maralingos rajone (prie V. Australijos sienos).

* Prieš tris savaites iš Tableland Station pakilęs skraidančio daktaro lėktuvas ir kelyje į Derby dingęs be žinios, surastas sudužęs Leopold Ranges srityje (Šiaurės Vakarų Australijoje). Lėktuvu skrido dvi gailestingosios seserys, sergąs vaikas, kuris buvo gabenamas į ligoninę ir vaiko tėvas. Visi keleiviai ir lakūnas žuvo.

Sydnejaus lietuviu jaunimo veikla

B. Žalys

Kaip griautinis tave petys!
A. Mickevičius

Maccabean Hall, Darlinghurst. Scenoje būrys lietuviukų ir lietuvačių. Tai Lietuvių Jaunių Teatras Sydnejuje, vadovaujamas ponios V. R. Saudargienės, kuri jį tvarko jau 3-ji metai. Repetuojama pačios režisierės pagal Sal. Nerį inscenuota 4-rių veiksmų pasaka "Eglė — Žalčių karalienė".

Mano pataikyta ant Eglės brolių, besiruošiančių išgauti iš jos vaikų Žilvino vardą: Rūstulis (R. Kišonas), Vainys (J. Kolakauskas) ir Vaidutis (A. Stačionis) gerumu ir piktuoju kvocia Ažuolą (H. Antanaitis). Bet nepaikas žalčio sūnus:

Greičiau medis sveikas
Anglimis pajuos,
O ne žalčio vaikas
Tėvą jums išduos!..

Vis tiktai nugalabijo broliai Žilviną (M. Mauragis) ir raudona puta pasipuošę atliūliuoja jūros bangos. Jaunos baletininkės — J. Kolakauskaitė, J. Kizelytė, D. Kedytė ir kt. grakščiu šokiui, vis dar režisierės pataisomu, jas pavaizduoja.

Griaudžiai aidi Eglės (E. Kimantaitė) rauda marių krante praradus Žilviną:

Nusileido naktis
Ant laukų ir kalnų,
Kas gi mus pasitiks
Be namų, be namų...

Veiklas bus statomas vasario 25 d. toje pat Maccabean Hall. Jame dalyvauja apie 30 berniukų ir mergaičių. Bloga kai vis dar neturime savos pastogės ir tenką bastytis iš salės į salę su repetacijomis. Girdžiu kaip režisiorė, paleisdama berniukus po 3 val. įtempto darbo primena: "Vyrai, nepamirškite! Sekanti repetacija Bankstowne!" Gi mergaitės, po trumpos pertraukos, vėl turės repetuoti... Čia dirkur p. Saudargienė tiek ir energijos ima. O jos čia daug, labai daug reikalinga, ypač varant šį darbą iš metų į metus.

Pats jaunių teatras išsivystė iš įsteigtos prieš 3 metus p. Saudargienės vaikų tautinių šokių studijos. Grupės jau kelintą kartą pasirodo lietuvių visuomenei. Jos dirbamas darbas auginant jaunuosius teatralus yra neįkainuojamas.

* * *

Prieš pamaldas, beslampinėdamas po Camperdown'o R. K. šventorių, užtinku p. Šaltmirą, apsuptą būrelio jaunų vyrų. Žinodamas jį esant vienu Sporto Klubo "Kovo" pagrindinių šūlių, prisitaikęs progą užkalbinu pasiteiraudamas, ar nebūtų galima šį tą sužinoti apie klubo veiklą, kas būtų įdomu ir "AL" skaitytojams.

Sporto Klubas "Kovas" įsisteigė 1951 m. š. m. kovo mėn. kaip tik sueina klubo veiklos penkmetis. Klubas šiuo metu turi apie 140 narių, kurie pagal savo palinkimus bei sugebėjimus pasiskirstę į šias sekcijas: krepšinio (vyrų ir moterų) — vad. Vyt. Šutas; stalo teniso (vyr. ir mot.) — vad. V. Karpavičius; futbolo — J. Baikovas; tinklinio (vyr. ir mot.) — V. Binkis ir šachmatų — J. Baikovas. Pradedama organizuoti plaukimo sekcija, kuriai vadovauja G. Kraucevičius. Į N.S.W. komandines pirmenybes įregistruotos krepšinio, futbolo, stalo teniso ir šachmatų komandos.

Be šių, dar veikia meno sekcija, vad. A. Bernotaitės, kuriai priklauso ir tautinių šokių grupė. Neseniai sekcija pastatė Vyt. Alanto 3 v. komediją "Buhalterijos klaidą", kuri Sydnejaus liet. visuomenės buvo šilta sutikta. Sekcija užsimojusi nuo kovo mėn. duoti kas sekmadienį jauniems tautinio pobūdžio vakarų su tautiniais šokiais ir liaudies žaidimais, kas padėtų jaunimui daugiau įsigilinti ir pamilti savo tautos papročius.

Klubo veiklos planas sudaromas iš anksto metams. Lėšos įrankiams, kelionėms ir t.t. gaunamos iš šokių vakarų, kuriems salės užsakomos visiems metams į priekį, ir iš nario mokesčių (vyrams £1, moterims £.10.-) Šiuo

metu stropiai ruošiamasi šių metų liet. sporto sąskrydžiui, kuris įvyksta Sydnejuje ir Klubo penkių metų veiklos jubiliejui. Vienas didžiausių "Kovo" rūpesčių yra sutraukimas kuo daugiau jaunių į savo eiles, ir šia kryptimi dedamos visos pastangos.

Treniruotes klubas praveda savo būstinėje — Camperdown'o parapijos salėje ir netolimai esančioje Sydnejaus universiteto aikštėje. Klubas ką tik įsigijo skoningai padarytus nario ženklelius.

Klubo valdybą šiuo metu sudaro: pirm. A. Laukaitis, vicepirm. — V. Binkis, išd. — J. Baikovas, sekr. — B. Šaltmiras ir V-bos nariai — A. Bernotaitė, N. Gudekaitė, Vyt. Šutas ir V. Karpavičius.

Prie klubo taip pat veikia Patariamasis Organas, kurį sudaro: p.p. Osinas, Jūraitis, V. Bakaitis, V. Simniškis ir Protas. Jo tikslas: remti klubą patarimais ir moraliai.

* * *

North Bankstownas. Karštas sekmadienio popietis. Draugininko namuose susirinkęs Sydnejaus Vietininkijos D.L.K. Kęstučio skautų d-vės štabas: be draugininko ir jo pavaduotojo s.v. v. sl. R. Jaselskio ir d-vės adj. sl. R. Minioto, "Lapinių", "Lokių", "Sakalų" ir "Vilkų" skilčių skiltininkai. Verda karštos diskusijos, mat, aptariamą 3 dienų iškila į Sydnejaus apylinkes.

"Vyrai — nugriaudžia d-vės d-ko pav. R. Jaselskio balsas — laikas jau jums atsistoti ant nuosavų kojų!" Visi iškilos paruošiamieji darbai, kaip maisto pirkimas, palapinių ir kt. dalykų gabenimas, biudžeto sudarymas šį kartą jau atiteko į pačių skiltininkų ir l-mo patyrimo laipsnio skautų rankas.

Viskas, atrodo, taip lengva, tik kelių minučių darbas, bet kai jaunuoliai pradeda tartis, kiek reikalinga ko pirkti, ką pasiimti, sudaryti iškilos planą, bėti kelių valandų darbo. Tai tik nutarimai. Jie dar reikės paversti darbu, kad iškila galėtų įvykti. Laimei — dar mokyklos atostogų laikas, be to, kęstutėnai — kietas riešutas. Juo sunkesnė kliūtis, juo jie karščiau stengiasi ją nugalėti. Čia auga būsimųjų jaunimo vadovų kadrai.

Sydnejaus V-jos užuomazgą reikia laikyti 1949 m., kai tuometinio Rajono vado s. B. Dainučio tų metų rugsėjo 10 d. aplinkraščių atvykę į Australiją iš DP stovyklų Vokietijoje skautai-ės buvo pakviesti registruotis į atskirus tuntas. Tuometiniu NSW. — Q. tunto tuntininku buvo paskirtas s. A. Jakštas. 1950 m. liepos 9 d. Sydnejuje įsisteigė pirmoji skautų skiltis, kuri po poros savaitių, įstojus į ją daugiau jaunuolių, persiformavo į "Šarūno" d-vę. Pirmasis skilt., o vėliau draugininkas J. Bliokas. Šarūniečiai, vadovaujami tuometinio tuntininko ps. A. Plūko, ypač gražiai pasirodė 1952 m. pabaigoje — 1953 m. pradžioje vykusioje Pan-Pacifiko Tautų Skautų Jamboreeje — Greystanes, Sydnejuje, garsindami liet. tautos vardą. Jų stovykla buvo geriausiai ir originaliausiai sutvarkyta iš 11.000 skautų, čia atvykusių iš visų pasaulio kampų.

Kiek vėliau įsisteigia "Šatrijos Raganos" d-vė, vad. O. Burokaitės. 1953 m. kovo 2 d. susikuria Skautų Vyčių "Geležinio Vilko" Būrelis. 1953 m. tuntininku paskirtas s. dr. V. Kišonas, senas Lietuvos laikų skautininkas. Tuntas, įsisteigus kitoms Vietininkijoms buv. tunto ribose, pasivadina Sydnejaus V-ja. V-jos štabe šiuo metu, be Vietininko s. V. Kišono, dirba dar šie pareigūnai: V-jos Dvasios Vadovas kun. P. Butkus, Ryšininkas su kitų tautybių skautais ps. I. Pranulis, d-vių draugininkai ir skautų vyčių būrelio vadai.

V-jos štabo tikslas — vadovauti, prižiūrėti ir tikrinti sk. vienetų veikimą ir propaguoti skautišką idėją jaunimo tarpe. Ryšininko pagalba palaikomi tamprūs ryšiai su latvių, estų, ukrainiečių, rusų ir čekoslovakų skautais, kurių vienetai randasi Sydnejuje.

Šiuo metu Sydnejaus Sk. V-joje veikia šie skautų-čių padaliniai:

1. DLK Kęstučio skautų d-vė Banks-towne, įsist. 1953 m. liepos 20 d., išsivystė iš buv. "Šarūno" d-vės. D-vėje veikia 4 skiltys. Aktyviai lankančių sueigas yra per 30 skautų. D-vės skautai aktyviai dalyvauja švenčių minėjimuose, yra suruošę keletą kult. pobūdžio vakarų bei iškilų liet. visuomenei. D-vės sueigos vyksta 3 sykius į mėnesį. Dalyvavo 2 metinėse stovyklose. Šauniai pasirodė 1954 ir 1955 m. per Skautų Olimpiadas. D-vei šiuo metu vad. v. sl. B. Žalys, d-vės d-ko pav. v. sl. R. Jaselskis ir d-vės adj. sl. R. Miniotas.

2. Kunigaikščio Margio vardo skautų d-vės veikia Cabramattoje. Įsist. 1953 m. D-vėje 2 skiltys. 2 metus dalyvavo metinėse stovyklose. Veikla silpnokai, nes jos skautai išsklaidyti dideliuose atstumuose. D-vei vadovauja s.v.v.sl. R. Jaselskis.

3. "Živilės" skautų d-vė įsist. 1953 m. Camperdowne. Tai anksčiau buvusi "Šatrijos Raganos" d-vė. Ją sudaro

"Kregždžių", "Bičių" ir "Skrudžių" skiltys. Skautės aktyviai dalyvauja Sydnejaus liet. visuomeniniame gyvenime savo pasirodymais ir talka įvairioms organizacijoms. Surošia ir savo kult. pobūdžio vakarų. D-vei vadovauja v.s.v. sl. M. Osincitė ir d-vės adj. psl. D. Yvinskaitė

4. Sk. Vyčių "Geležinio Vilko" Būrelis susikūrė 1953 m. Camperdowne. Šiuo metu būrelio vadu yra s.v.v.sl. V. Deikus (jau antri metai iš eilės), jo pav. s. v. R. Daukus. Būreliui priklauso 26 vyčiai ir kandidatai. Vyčiai aktyviai įsijungę į kitų kult. organizacijų eiles. Dalis jų priklauso vietos liet. sporto klubui, kita — aktyviai dalyvauja chore, bei liet. studentų sambūriuose. Būrelis leidžia neperiodinį laikraštuką "Pėdsekį". Surošė 2 metines stovyklas skautams. Ruošia kult. pobūdžio vakarus, bei talkininkauja kitiems kult. vienetams. Būrelio nariai vadovauja skautų d-vėms. Šiuo metu (Pabaiga 3 psl.)

KINTA LIETUVOS GYVULIAI IR PAUKŠČIAI

"Medžioklės ūkio valdybos viršininko" Viktoro Bergo tikinimu, iš Tolumų Rytų į Lietuvą atvežta 18 Sibiro stirnų, kurios išleistos į širvintų ir šėšulių miškus, 32 fazanai iš Bulgarijos, kuriuos tikima sėkmingai įsikursiant Lietuvoje, numatoma gauti elnių partija iš Altajaus. 1955 m. buvo gauta dėmėtų elnių partija, kuri įkurdinta prie Kauno Dubravos draustinėje. Dėmėtieji elniai gerai aklimatizavosi. Šiemet numatyta išvežti tauriųjų elnių, o iš Archangelsko srities — baltųjų teteriųjų. Įvežtosios kanadinės audinės įkurdintos šventosios aukštupyje, kur joms veistis yra pačios tinkamiausios sąlygos. 1948 m. gauta bebrai partija įkurdinta šėšulių miške. Tetas ūpeje, Vokės ūpeje ir kitur bebrai dabar gana plačiai išsiplatinę. Šiemet peržiemojo pernai atvežtos andatos, kurios sėkmingai įsikuria. Šiemet pakartotinai numatoma išvežti apie 200 Sibiro vaveraičių ir per 100 audinių. Audinės bus išleistos į Minijos ūpę. Su laiku Lietuvos fauną numatoma praturtinti naujomis žvėrių ir paukščių rūšimis. Žuvinto ežere, kur prieš 20 metų apsigyveno dvi gulbės, dabar jų skaičius rezervate, priklausančiame Mokslų Akademijai, pakilo jau iki 100. Vasaros metu gulbes dažnai galima matyti meldynuose.

Vilniaus radijas 1956.I.29 perdavė pasikalbėjimą su un-to vyr. dėstytoju Tarvydu apie Lietuvos ežerus. Tarvydo pareiškimu, Lietuvos respublikoje dabar ežerų priskaitoma apie 4.000. Pats didžiausias respublikoje yra nutekamasis Drukšų ežeras, kuris turi 45,5 kvad. km. 1953 m. ten buvo pastatyta ir paleista į darbą "Tautų draugystės" hidroelektrinė, kuri aprūpina elektra Lietuvos, Latvijos ir Gudijos respublikose aplinkinius kolūkius. Giliausias respublikoje yra Tauragnų ežeras, kurio giliasia vieta siekia 60,5 m. Idomiausias ir gražiausias laikomi Asvijos ežeras prie Dubingių, Eisetos — prie Saldutiškio, Zarasos, Platelių, Trakų ir kiti ežerai. Žalsvą vandens spalvą turi Verkių ežeras, Mergežeris prie Aukštadvario ir kt. Esama ežerų ir su plaukiančiomis salomis, kurias vėjas stumdo iš vieno kranto į kitą. Tokių salų yra Lazdinės ežere pagal Zarasus ir kitur. Lietuvos ežeruose yra daugiau kaip

30 žuvų rūšių. Į eilę ežerų iš Kuršių marių yra perkelta smulkių gyvūnų, Molėtų ir Obelių ežeruose užveistos seliavos.

Sovietai giriasi Birštono mineraliniu vandeniu

1954 m. Birštono šaltinių vandeniu buvo domimasi net Londone "tarybinėje maisto prekių parodoje". Bet ten jis buvo pristatytas kaip "sovietinis vanduo". Esą apskaičiuota, kad viename "Vytauto" vandens litre yra apie 7 gr. sausų mineralinių dalių. Iš Birštono versmių per parą gaunama daugiau kaip 1.900 kg. druskų, arba 700 tonų per metus. Tokiam kiekiui druskų pervežti kasmet prireiktų 47 t. vagonų. Vandens gavimo dirbtuvės vedėjas švelnys, pašaipiai atsiliepdamas apie senesnius laikus, kai "vanduo buvo ruošiamas tik persipenėjusiems vietos ponams", giriasi, kad dabar viskas esą mechanizuota. 1953 m. "tarybiniai geologai" išgręžė naują šaltinį, kurį pavadino "Taikos" vardu, ir dabar potvyniai nebesutrukdė gavavima. Kitoje Nemuno pusėje numatyta išauginti naują gydyklą ir naujas sanatorijas. Ten taip pat esą atrasti nauji mineralinio vandens šaltiniai.

Buv. Vykdomosios Tarybos Pirmininko linkėjimai

Buv. Vykd. Tarybos pirmininkas p. K. Žalkauskas, perduodamas pareigas naujai pirmininkei E. Devenienei, "Eltos" bendradarbiui tarp kitko pareiškė:

... "Laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams norėčiau palinkėti pirmoje vietoje nepamiršti savo tautos ir išlikti užsienyje jos "ambasadoriais". Lietuviškumo savyje išlaikymas vėl gi nereiškia izoliavimosi nuo gyvenamosios aplinkos ir svetimųjų visuomenės. Atvirkščiai, mums reiktų įsijungti į gyvenamojo krašto visuomenę ir svetimųjų tarpe tiesioginiai jiems prieinamais ir suprantamais būdais aiškinti mūsų tautos likimą, jos tragediją; iškelti mūsų tautos priklausomumą Vakarų humanistinei kultūrai, jos laisvės meilę, o kartu patyrimą su bolševikiu pasauliu, kuris yra įspėjimas savo laisve besidžiaugiančioms tautoms.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ

Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street	Port Pirie	Hindmarsh
Unley Road	Port Lincoln	Hindley Street
Mount Gambier	Port Adelaide	Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS

KUKURŪZŲ VAJUS NUĖJO ŠUNIUI ANT UODEGOS

Grįžusiųjų vokiečių pareiškimu, Sovietai žada paleisti apie 100.000 vad. be "pilietybės asmenų", kurie yra vokiečių kilimo. Neseniai į Vokietiją atvažiuojo E. Jagutienė iš Bajorų, kuriai išvažiuojamuosius popierius įteikė vietos milicija. Iš Šilutės atvyko į Vokietiją Loops šeima. Taip pat atvyko ir ūkininkas Hansas L. iš Klaipėdos apylinkių. Tačiau kelias į Vokietiją ejo ne tiesiai iš Klaipėdos, bet per Baranį ir Brestą, Vilnių, o iš ten į Varšuvą ir specialiu traukiniu į Berlyną. Grįžusiųjų pareiškimu, Vokietijos piliečiais save laikanti Klaipėdoje yra pagal dokumentus tik apie 30-40 asmenų.

Taigi, Klaipėdos krašto vokiečiai jau pradėti išleisti į Vak. Vokietiją. Yra vakarus pasiekusių žmonių, kurie iš Lietuvos išvyko dar šiemet. Grįžta Klaipėdos vokiečiai ir iš Sibiro. Marija Tautrimienė su 6 vaikais atvyko į Friedlando pereinamąją stovyklą tiesiai iš Krasnojarsko. Vokiečiai tikisi, kad su laiku pavyks iš Rusijos grąžinti į Vokietiją visus Sovietuose palikusius vokiečius. Federalinio ministerio prof. Oberlaenderio pareiškimu, vokiečių įstaigos turinčios žinių, kad iš 650.000 vokiečių dar esą gyvų apie 100.000. Tuo tarpu civilių vokiečių ligi šiol grąžinta į Vokietiją tėra vos 1.300.

Grįžę vokiečiai pasakoja, kad Klaipėdos krašte šiemetinis didysis "kukurūzų" vajas nuėjęs šuniui ant uodegos. "Kukurūzų vajaus metu" kai kur žiemkenčiai numatytuose kukurūzais apšėti plotuose buvo tiesiog nupjauti mašinomis, o derliui suimti į darbus buvo siunčiami ir vaikai. Žiežirbos kolchoze iš 30 kukurūzais apšėto ha plo to iš tikro tebuvo jis išaugintas tik 18 ha. Kitur — kerį tik piktžolės ir var-

putys. Šiandien Klaipėdos krašte apdirbama žemės mažiau, nei senaisiais laikais. Gyventojai vietoj karvių kai kur įsiveda ožkas, nes už jas nereikia duoti tokių didelių prievolių. Pagaliau gyventojai nustatę pyliavas nevisada ir įstengia išduoti. 1954-55 m. ir Klaipėdos krašte krito daug gyvulių, nes nebuvo kiek reikiant pašaro. Todėl tuo metu buvo galima ten gauti pigiau mėsos.

Naujoji LKP vadovybė

1954 m. vasario mėn. įvykusiame LKP 8-me suvažiavime buvo išrinktas centro komitetas iš 85 narių. 1956 m. sausio 24-26 d.d. įvykusiame 9-me suvažiavime centro komitetas išrinktas iš 99 narių. Senųjų perrinkti 58, nauji 41, iškrito 27, tarp jų Kučinas, Paršinas, Gudaitis-Guzevičius, Jadogalvis, Goštautas ir kt. Iš pavardžių sprendžiant, seniau centro komitete buvo 21 rusas, o dabar — 29.

Per centro komiteto "ataskaitą" suvažiavimui Sniečkus taip pat nurodė priežastis, kodėl krito Gedvilas. Sniečkus pareiškimu, buvo nutarta "sustiprinti Ministerių Tarybos vadovybę". Ministerių Tarybos pirmininku patvirtinus Šumanską, Sniečkus pareiškimu, šios priemonės buvo imtasi "vadovavimo lygiui pakelti, visų pirma rimtiems trūkumams žemės ūkyje pašalinti". "LTSR AT prezidiumo" 1956.1.23 įsaką Petras Levickis, Adomo sūnus, paskirtas "LTSR Ministerių Tarybos pirmininko pirmuoju pavaduotoju".

Sniečkus pareiškimu, iš 38.087 komunistų, buvusių respublikos partinė-

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ JAUNIMO VEIKLA

(Tęsa iš 2 psl.)

būrelis susirūpinęs nuosavo būklo išsigijimu.

5. Skautų Tėvų Būrelis prie Kęstučio d-vės yra įsisteigęs 1955 m. gruodžio 4 d. Jam vadovauja s. dr. A. Mauragis.

Sydnėjaus V-ja per visą šį laiką yra išvairiai didelį barą liet. jaunimo auklėjimui, lavindama juos būti susipratusiai patrijotais, lietuviams bei tauriais žmonėmis, vadovaudamasi savo obalšiu: "Dievui, Tėvynei ir Artimui!" Bendraujant su kitų tautybių skautais per bendrus saskrydžius, olimpiadas ir žaidimus jie taip pat turi labai daug galimybių garsinti savo pavergtos tėvynės vardą, bei papasakoti apie savo pavergtos tautos kančias.

* * *

Be abejo, vienas svarbiausių veiksnių lietuvių palaikyme ir jaunimo, ypač vaikų auklėjime Sydnėje yra savaitgalio mokykla, kurių čia šiuo metu yra keturios.

Viena anksčiausiai įsisteigusių yra Bankstowno Liet. Savaitgalio mokykla, varanti penktuosius mokslo metus. Įsteigta ALB Bankstowno Apylinkės rūpesčiu, ji šiaandien turi per 40 mokinių. Pr. metų pabaigoje išleistas būrelis abiturientų. Iš pradžių salė mokyklai nuomuota iš St. Felixo parapijos Bankstowne, dabar pamokos vyksta Yagoonoje, Cooperative Hall. Mokyklai vadovauja p. J. Reizgys. Tėvų K-to pirm. dr. A. Mauragis.

Mokytojų vadovaujama mokykla prisideda prie įvairių minėjimų programų, ruošia ekskursijas, kurių paskutinė buvo 1955 gruodžio 4 d., į National Parką.

Antroji savo veiklos amžiumi yra Cabramattos savaitgalio mokykla irgi įsteig. vietos apylinkės v-bos rūpesčiu, 16.2.54, bet dėl patalpų stokos užsidariusi 1955 pabaigoje. Čia mokinosi apie 30 vaikučių. Daroma žygių surasti naują patalpą ir mokyklą atgavinti. Camperdowno savaitgalio mokykla įst. Sydnėjaus liet. kapeliono kun. P. Butkaus rūpesčiu 1955.5.8d. Mokykloje mokinas 30 mokinių. Mokyklai vadovauja p. V. Bakaitis.

St. Mary's savaitgalio mokykla įst. 1955 m. rugsėjo 4 d. Prie jos steigimo irgi kertinį akmenį padėjo kun. P. Butkus. Ši mokykla savo mokinių skaičiumi netokia gausi, nes ir vietos liet. kolonija nėra didelė. Mokytojai:

p. Astrauskas ir p-lė Vladičkaitė.

* * *

Dalis Sydnėjaus liet. katalikų moksleivių yra susibūrę į Arkivyskupo Matulaičio vardo Ateitininkų kuopą, kuri įsisteigė 1954 m. birželio mėn. Šiuo metu kuopa turi apie 20 narių. Be susirinkimų ir vienos, kitos iškilos lig šiol kuopelė dar nėra plačiau pasireiškus lietuviuomenėje.

Kuopai vad. pirm. A. Bučinskas, vicepirm. — V. Gedminas, sekr. — R. Stakauskas, išd. — A. Kapočius, v-bos narė Čelkytė. Kuopos dvasios Vadas — kun. P. Butkus, Globėjas dr. A. Mauragis.

Kuopos pirm. p. A. Bučinsko pareiškimu, neužilgo būsiame metinia-me susirinkime būsią ne tik perrenkama valdyba, bet ir ieškoma būdų kuopos veikimui pagyvinti.

* * *

Traukinyje, į Vasario 16 minėjimą bevykstant, pasigaunu Sydnėjaus liet. studentų sekretorių ir aišku, daugiau ar mažiau gaunu žinių apie ateities daktarus, inžinierius ir t.t.

Jau šešt metai kaip liet. studentai yra įsteigę Australijos Liet. Studentų S-gos Sydnėjaus Skyrių. Šiuo metu skyrius turi apie 30 narių. Skyriaus tikslas: palaikyti ryšius tarp liet. studentų. Iš šiuo metu studijuojančių didžiausias nuosimtis lanko technikos fakultetą — jų yra 7. Mediciną studijuoja 6. Kiti studijuoja įv. kitose šakose, bet tikrų davinį šiuo metu dar neturima, kadangi mokslo metai universitete dar nėra prasidėję.

Praeitais metais Sydnėjaus Universitete statybos inžinieriją baigė p. Albedas Olsauskas (B. E.) Skyriaus Valdybą šiuo metu sudaro: pirm. — Z. Budrikis, sekr. — R. Daukus ir inžd. — R. Stakauskas.

Tokia, trumpai suglaudus, yra Sydnėjaus liet. jaunimo veiklos apžvalga: nuo jauniausių iki pečiuotų vyrų.

Dažnokai jam primetamas kaltinimas, kad jis esąs apstingęs, nepakankamai veiklus. Gal kai kuriais atvejais mes jį ir galėtume pakaltinti. Gal būt šis reikalas reiktų daugiau išplėsti, kad neliktų nė vieno jaunuolio neapjungto vienokio ar kitokio kultūrinio vieneto, bet kartu turime ir suprasti mūsų neįžadai veikiančius elementus.

je organizacijoje 1956 m. sausio 1 d. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių miestuose "įskaitoje" buvo 17.422 žmonės, o kaimo rajonuose, įskaitant ir Panevėžio miestą, 20.665 žmonės — 54 procentai bendro respublikos komunistų skaičiaus. Šiuo metu iš 1.787 kolūkių pirminės partinės organizacijos veikia 1.075 kolūkiuose, 170 kolūkių sudarytos kandidatūrinės grupės.

Nepaisant visokių pasigyrimų apie planų atlikimą ir įvairiose srityse pasiektą pažangą, betgi ir Sniečkus negalėjo nuslėpti stambių trūkumų ir nesėkmės. Jau pats Sniečkus pripažino, kad pramonės darbe yra rimtų trūkumų. Pvz. neįvykdė planų tokios imonės, kaip Akmenės cemento gamykla, "Neries" liejimo bei mechaninės gamykla, "Kaitros" sanitariinių techninių dirbinių gamykla ir kitos. Eilė stabybių organizacijų taip pat neįvykdo planų, vilkina objektų statybos laiką. Daugelis žvejybos laivų neįvykdo skirtųjų žuvis sugavimo uždavinių. Respublikoje yra dar nemaža atsiliekančių kolūkių. Bloga ir su kolūkių gyvenviečių sudarymu. Žemės ūkio ministerijos aparatas, Sniečkaus terminu tariant, vis dar dirba "be reikiamo kryptingumo", jos veikloje daug blaškymosi, kanceliariškumo. Žemės ūkio kultūrų derlingumas daugumoje kolūkių tebėra žemas, visuomeninės gyvulininkystės išvystymo ir jos produktyvumo kilimo planai neįvykdomi. Net ir "Pravda" (maskvinė) neseniai kritikavo už trūkumus prekybos srityje. Silpnai tirama gyventojų paklausa prekėms. Pats Sniečkus pripažino, kad kaimo parduotuvėse neretai trūksta pirmojo reikalingumo prekių, kaip druskos, degtuko, žibalo, muilo ir kt. Respublikoje "vis dar nėra reikiamos kovos už gyventojų medicininio aptarnavimo pagerinimą". "Taigi rimtai atsilieka ne tik respublikos žemės ūkis", kurio vadovavimas taip pat žemo lygmens, bet ir kitos gyvybinės sritys.

* Iš okup. Lietuvos šiuo metu, nors ir ne be rizikos, labai plačiai vyksta susirašinėjimas su Amerika ir kitais kraštais. Taip pat gaunami kai kurie siuntiniai ir užsienio. Žmonės žino, kad tiek laišku siunčiami bei gavėjai, tiek ir siuntinių turinys yra tam tikroms įstaigoms žinomi, jų registruojami, tačiau vis tiek rašo, ir gana. Kokie bus to susirašinėjimo vaisiai ateityje, tuo tarpu sunku pasakyti.

* Bolševikai nepaprastai plėšia už muitus. Bet jei multas sumokamas siuntėjo ir gavėjui jų netenka vietoj apmokėti, tada gyventojams nauda didelė. Geriausia gavėjams nauda, jei jie gauna gerų drabužių ar kitų gerų daiktų. Trūksta taip pat kai kurių vaistų, ypač vitaminų. Tačiau streptomicino dabar galima gauti jau ir rusiškojo — pvz. Kaune pagal TBC dis-

IŠ ŠVEDIJOS PADEDAMA PABALTIEČIAMS SIBIRE

Švedų dienraštis "Dagens Nyheter" rašo, kad susidaro naujų galimų padėti Sibiro darbo vergų stovyklose laikomiems pabaltiečiams. Švedijoje gyvenę pabaltiečiai susitarė su viena tarptautine organizacija, kad jos tarpininkavimu būtų į Sibirą išstremtiems pabaltiečiams siunčiami maisto siuntiniai. Pagyvėjus susirašinėjimui laiškais tarp Sibirian išstremtų pabaltiečių ir Švedijoje gyvenančių jų tautiečių, pavyko gauti žymesnį kiekį tokios pagalbos reikalingų žmonių adresų. Maisto siuntinėlius išstremtiesiems ir anksčiau siuntė visa eilė privačių asmenų, bet, gautosiomis žiniomis, tokie siuntinėliai nevisados pasiekdavo tikslą, nes rusų muitininkai, beieškodami tariamųjų kontrabandinių prekių, siuntinėlius sukukrum ir miltais perpjaudavo. Be to, rusų nustatyti maitai už daugumą prekių esą nepaprastai aukšti. Tačiau dabar tikimasi, kad šie sunkumai bus nugalėti. Pabaltiečiams padėti įsikūrusi draugija dabar renka pinigines aukas ir mėgina per minimąją tarptautinę organizaciją siųsti standartinius siuntinius.

Laiškas iš anapus karsto...

"Iltā Sanomat", dienraščio "Helsingin Sanomat" vakarinė laida, aprašo kaip vienas Anglijoje gyvenęs lietuvis gavo per Michailovo komitetą iš savo tėvo, mirusio 1941 m., laišką, kviečiantį sūnų susiprasti ir grįžti namo, kur gyvenimas "tiesiog žydys". Kadangi savo tėvo laidotuvėse laiško gavėjas yra pats dalyvavęs, tai visai aišku, jog sovietai net ir mirusius įtraukia į bolševikinę "grįžimo namo" propagandą. Iš tikro čia tėvo vardu veikia tik bolševikiniai agentai, padarę tokį net ir bolševikiškoms sąlygomis nepaprastą neapdairumą.

panserio pažymėjimą jo šiuo metu išduoda dviejose vaistinėse. Siunčiami pinigai keičiami kursu 4 rubliai už 1 dolerį, arba apie 9 rubliai už 1 australišką svarą.

DEMESIO!
Neužmirškite švenčių progą įsigyti

Lietuviško krupniko (HONEY LIQUEUR) arba

DEGTINĖS

Slyvinė, Zubrovka, Pomeranz
Adelaidėje priimami užsakymai pristatymui į namus įvairių pobūvių progai ir daroma didelė nuolaida. Skambinti LU6335 nuo 5-7 val. pirm. — penkt., klausiti Stan Liak-sas.

Reikalaukite visuose hoteliuose tikslai Ernstan Bottling Co. Ltd. su Amerikos ereliu ant etiketės.
Ernstan Bottling Co. Ltd.
2 Murray St., W. Mitcham, S. A.

v v
KAMŠCIO SPALVA
PASAKO SKONI

- * Giliai raudonas — džinas kokteilis.
- * Dangiška mėlynas — ananasų
- * Šviesiai žalias — bananų
- * Oranžinis — apelsinų
- * Auksinis — aprikosų
- * Raudonas — vyšnių

Pirkdami atsižvelkite į

Mėlyną etiketę
VYNU LIKERIAI

VISUOSE
HOTELIUOSE

Van Diemen
Vyno likerai kokteiliai

Redaguoja O. A. Pridokaitė

ŠEIMINIKĖS ROJUS

Pastatytas racionaliausias namas šeiminei. Šeiminkės tedirbs 7 val. per savaitę.

Vakarų Vokietijoje, Dortmunde Max Planck Instituto vienas profesorius sukonstruktavo ir pastatė savo žmonai Dortmunde racionaliausią namą šeiminei. Tai pirmasis, savo įrengimų patogumais pralenkęs visus kitus, šios rūšies namas, vokiškai pavadintas "Ratio-Haus". Mokslininkai yra seniai priėję vienos nuomonės, kad namų šeiminkės darbas yra sunkiausias iš visų darbų, ir dėl to jie nuolat ieško naujų būdų šeiminkavimą su mechanizuoti ir tuomi supaprastinti šeiminkės darbą namuose. Minimas profesorius, siekdamas šio tikslo, pastatė namą, kuriame beveik visos šeiminkės sąvokos virto realybe. Ir jo žmona — pirmoji tų laimingųjų, šiandien su didžiausiu pasitenkinimu sako:

"Šitame name man dabar tereikia dirbti tik 7 val. per savaitę. Aš esu per dieną tarnyboje, bet šitokiamame name, grįžus iš darbo ir labiausiai pavargusiai, galima lengvai ir su didžiausiu malonumu atlikti dar ir namų šeiminkės pareigas. Aš sutaučiau savo naujoje virtuvėje mažiausiai 30 kilometrų žygio per savaitę."

Sunkiausias šeiminkės darbas iki šiol buvo virtuvėje. Statant šį naujovišką namą į ją buvo atkreiptas didžiausias dėmesys. Čia įdomiausia ir svarbiausia tai, kad virtuvė ir valgomasis kambarys yra drauge, vienoje didelėje patalpoje. Virtuvė nuo valgomąjo kambario, kuriame paprastai praleidžiama daugiausia laiko esant namuose, teskiria tik tai puikus baro bufetas. Ant kėdės prie jo atsėdusi namų šeiminkė gali atlikti visus namų darbus. Viskas įrengta taip parankiai ir čia pat pasiekiamai, kad beveik nė žingsnio netenka jai žengti, norint vieną ar kitą darbą atlikti. Savo naujuosius namus tas profesorius taip įrengė ir sutvarkė, kad šeiminkė galėtų išvengti bereikalingo darbo, tačiau nuo to nenukentėjo pasaulyje žinomas vokiško buto jaukumas ir

švara.

Tame name nerandame kambariuose nei kaminų, nei krosnių, nei vinių. Visas namas apšildomas elektra, kurios įrengimai taip sutvarkyti, kad automatiškai reguliuojama namų šiluma ir tuo laiku, kai namuose nėra šeiminkės, kaiti į sienas vinių. Užtenka paveikslą pridėti prie sienos ir jis lieka tvirtai kaboti magneto pagalba, nes po sienų apmušalais įrengtos geležinės plokštės. Taip pat nėra durų rankenų, nes magnetas uždarinėja ir duris.

Virtuvės atmatų netenka šeiminkė neišioti kasdien po keletą kartų į šiukšlyną, nes čia pat įtaisytas joms smulkinti elektrinis malūnelis, į kurį supiltos bet kokios atmatos sumalamos ir automatiškai iš namų pašalinamos kanalizacijos vamzdžiais. Laiptai, vedantieji į pirmąjį aukštą, pastatyti tokiu neįprastu pakilimo laipsniu, kad nesudaro nė mažiausio nepatogumo ar sunkumų jais laipti. Be to, tame name yra įrengta visa eilė įvairių kitų prietaisų ir įrengimų, kad kiekviena žingsnyje technika užvadotų šeiminkę.

Nežiūrint visų tų pasiektų didelių patogumų, kurie jau, rodos, patenkina visas namų šeiminkės sąvokas, minimas mokslininkas savo namuose įrengtoje laboratorijoje ir dirbtuvėje ieško, bando ir kuria naujus prietaisus ir įrengimus palengvinti namų šeiminkės darbus dar labiau.

Vokiečių šeiminkė plačiai žinoma tuo nepaprastu prisirišimu prie savo buto, kurį ji prižiūri ir švarina kiekvieną laisvą valandėlę ir įdeda kasdieną nepaprastai daug darbo, kad užlaikyti jį švarų, jaukų ir malonų visai šeimai. Dėl to ji dažnai jaučiasi name persidirbusi ir pavargusi. Dabar jų mokslininkai stengiasi jų darbą supaprastinti ir palengvinti. Deja, kol kas tokie patogūs namai bus teprieinami tik tiems, kurių kišenė pilna.

T. Minius

PADEKOS

Aukštai Gerbiamas Pone Pirmininke širdingai dėkoju už sveikinimus, kuriuos sportuojantis lietuviškas jaunimas pareiškė Lietuvos atstovams ir man, ir iš savo pusės siunčiu jam geriausius linkėjimus. Su gilia pagarba

S. Lozoraitis

Pone Pirmininke, širdingai dėkodamas už sveikinimus ir gražius linkėjimus VI-jo Australijos Lietuvių Sportuojančio Jaunimo Sąskrydžio proga, prašau perduoti Jūsų jaunimui mano geriausius linkėjimus, kad ir toliau liktų sveiki kūnu ir lietuviški dvasia. Su gilia pagarba

K. Žalkauskas

L. e. VT Pirmininko ir LIT Valdytojo pavaduotojas

Malonus p. Marmukoni, Melbourne Liet. Sp. Klubo "Varpas" Valdyba, nuoširdžiausiai dėkoja Jums bei kitiems Valdybos nariams, o taip pat ir visiems "Vyties" sportininkams už gražų ir draugišką visų VI-je Sporto šventėje dalyvavusių melbourniškųjų sportininkų priėmimą.

Šia proga prašome taip pat perduoti mūsų širdingiausių padėką "Lituanis" vyrų choro vadovui p. V. Šimkui, solistėms p.p.A. Gučiuvienei ir G. Vasiliauskenei, Adelaidės Liet. Teatro Mylėtojų Grupės vadovui p. P. Rūteniu ir ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos Pirmininkui p. L. Martinkui už šventės metu jų suruoštus meninius parengimus, kurie padarė mūsų viešnagę Adelaidėje ypatingai malonia ir kupina gražiausių prisiminimų.

Labai ačiū taip pat visiems tautiečiams, kurie nepabijojo atverti mūsų sportininkams savo namų duris ir suteikė nakvynę ir pragyvenimą.

Tikėdamiesi ateityje Jums tokiu pat vaišingumu atsilyginti, prašome priimti mūsų geriausius sportinius linkėjimus. Su pagarba

J. Motiejūnas
Melb. Liet. Sp. Kl. "Varpas"
Valdybos Pirmininkas

ŠEIMINIKĖMS

(Receptai paimti iš V. Varnienės Didžiosios Virėjos) Vienas svaras visur skaitomas 400 gramų, Australijos gi vienas svaras yra apie 450 gr., vieną unciją apie 28 gramai, 1 sv. cukraus lygus 2 stiklinėms, 1 sv. miltų lygus 3 stiklinėms.

INKSTAI, TROŠKINTI SU BULVĖMIS IR AGURKAIMS

Paimti: 2 jaučio inkstus, 2 šaukštus sviesto, 2 šaukšt. miltų ar sausainių, 3 svogūnus, 5 pipirus, 1 lauro lapą, žalių krapų ir petruškų, bulvių, 2 raugintus agurkus, 2 stikl. buljono, stiklinę grietinės.

Nuimti inkstų plėvę, pamirkyti 2 valandas šaltam vandeny, dėti į verdantį vandenį ir vieną kartą užvirinti. Nuplauti, supjaustyti plonomis riekelėmis, įvolioti į miltus ar sausainius.

Svieste pakepinti smulkiai spjaustyti svogūnus. Sudėti miltuose išvoliotus inkstus, įpilti pusę stiklinės agurkinio rasalo, uždengti ir troškinti. Įpilti dar pusę stiklinės buljono. Kai bus taip minėti, kad galima bus lengvai šakutes išmeigti, įpilti 2 stiklines buljono, pridėti nuskustas ir supjaustytas bulves, nuluptas ir supjaustytas raug. agurkus ir puoštę žaliūnynų. Kai bulvės ir agurkai išvirus, įpilti pusę stiklinės grietinės, užvirinti, įberti sukapatų žalių krapų ir petruškų.

LIETUVIŠKA KIAUSINIENĖ

Išplakti 7 kiaušinius su 2 stikl. pieno, pridėti miltų tiek, kad būtų kaip tiršta grietinė. Pridėti pailgais gabalukais supjaustytą lašinių. Išmaišius supilti į keptuvę, išteptą sviestu, pastatyti į krosnelę. Kai viršus paraus, ant viršaus uždėti kelis gabalukus sviesto ir baigti kepti.

NEMOKAMAI

Susipažinimui siunčiamas Anglijoje leidžiamas rimto, turiningo žurnalo "Santarvė" 1 nr. visiems tautiečiams prisintusiems adresu "Santarvės" atstovui Australijoje: P. Stelmokas, 43 Amy St. Hawthorne, Brisbane, Qld.

Taipgi mieliai priimama metinė prenumerata, kuri yra tik 1 svaras. Nebūkim 1956 m. šykštūs lietuviškai spaudai ir savo lietuviškai dvasiai!

MĖGSTANTIEMS SUSIRINKIMUOSE KALBĖTI

Visuomeninei veiklai susirinkimai yra neišvengiami. Jie šaukiami tam, kad būtų kas nors bendrai apsvaistytas ir nutarta. Prieš tai, žinoma, reikia išsišnekėti, išklausti įvairių nuomonių. Bet pasitaiko taip, kad kiti ateina į susirinkimus tik išsišnekėti ir pasiginčyti. Jiems visi susirinkimai bei posėdžiai yra beveik vienodi, dėl to dažniausiai jie vis tą patį kalba, tik save parodydami: neskiria nei susirinkimo tikslo, nei draugijos paskirties, nukrypsta nuo reikalo ir temos. Jei pirmininkas padaro pastabą ar atima žodį, tai dar užsigauna. Be to, jei ką siūlo ir pritaria nutarimui, tai paprašyti, kad apsiimtų ir vykdyti, jeiti į komisiją, nesutinka, o jei apsiima — darbo neatlieka. Taip buvo seniau, taip yra ir dabar.

Kad taip buvo seniau, pasiskaitykime čia dedamus patarimus "mėgstantiems susirinkimuose kalbėti".

Šie patarimai buvo atspausdinti dar 1913 metais "Kauno kalendoriuje", bet labai tinka mūsų laikams, nors praėjo daugiau kaip 40 metų. Patarimai tokie:

1. Susirinkime kalbėk tik tuomet, kuomet pats gerai supranti kalbamąjį dalyką ir jį suprantamai moki kitiems paaiškinti. Kitaip tuščiai kalbėsi ir tik laiką gaišinsi.

2. Kalbėk tik apie tai kas svarstoma. Nepasakok nereikalingai pašalinųjų dalykų, visai svetimų. Kad savo kalboje neklajotumei, gerai įsiklausyk, ką susirinkimo pirmininkas duoda svarstyti.

3. Jei nori savo nuomonę apginti nuo priekaištų, tai iš karto nepulk visos savo priešos kalbos, bet pasirink tik tas jo mintis, kurias gerai supranti

ir prieš kurias žinai ką nors naujo pasakyti, ir sakyk aiškiai, dailiai ir trumpai.

4. Nebekartok to, kas jau buvo kitų pasakyta ir paaiškinta. Jei buvai prašęs balso, tai nuo jo atsisakyk.

5. Savo turinį pradėk tiesiai ir eik į turinį be jokių įžangų ir tuščio sukinejimosi, kad kitiems brangaus laiko negaišintum. Didžiausia kalbėtojo dovana — tai trumpai ir aiškiai kalbėti.

6. Nesipūsk prieš susirinkusius, nesistenk pasirodyti, kad daug išmanai ir plačiai apie viską žinai. Venk minėti garsių tau žinomų rašytojų, veiklų, knygų ir t. t.

7. Neerzink klausytojų savo asmeniškumu — aš dirbau, aš mačiau, aš žinau, aš skaičiau... Save visur iškišdamas liksi visų apjuoktas.

8. Viešuose susirinkimuose nekelk savo asmeniškų bylų ir nesuipratimų su kitais, prisimindamas, jog susirinkime svarstoma ne tavo byla, bet vieši reikalai. Susirinkime nėra vietos barniam, piktžodžiavimui, koliojimui.

9. Savo kalbą susirinkime irgi baik trumpai be jokių priedų, pagražinimų, papuošimų.

10. Venk kalbėti visur apie visą visuose susirinkimuose. Savo tokiu landomu įkyrėsi klausytojam, nustos jie tavęs klausyti, dažnai net iš tavęs pasityčios. Laiku mokėk atsiliepti, bet mokėk laiku ir nutilti.

Kaip atrodo tie patarimai? Rodos, kai kas dar ir šiandien nesupranta to, kas buvo jau aišku prieš 40 metų ir kas tuomet taip pat kludydavo susirinkimus gerai, naudingai ir taikiai pradėti ir baigti.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

16 vasario proga gimnazijai vajuos duomenys:

Vajuos globėjo kun. dr. Pauliaus Jatulio bažnyčioje įvykdyta rinkliava £24.3.8½.

Adelaidės Apyl. Valdybos laike 16 vasario minėjimo rinkliava £20.0.0. Atmetus minėjimo išlaidas pusė aukų skirta VLI-Kui, pusė gimnazijai. Kad gimnazijai būtų atskiras aukų lapas, kaip anksčiau būdavo, valdyba nesutiko.

70 ratelio rėmėjo 16 vasario proga vienkartinė auka Vytauto Vosylio £10.0.0.

128 rėmėjų ratelio 10 narių vienos dienos uždėdarbis paaudotas 16 vasario proga gimnazijai £35.10.0. Viso pinigais £89.13.8½.

16 vasario proga siuntinys £17.11.0 vertės.

Viso Adelaidėje tautiečių paaudota sumoje £107.4.8½.

Aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Visi aukoję Gimnazijos Rūmų Fondui iš Vokietijos Krašto Valdybos gauna pažymėjimus aukotai sumai, kaipo namų dalininkai.

Visų aukotojų pavardes paskelbs spaudoje ratelio revizijos komisija prie atskaitinio pranešimo, pasibaigus gimnazijos mokslo metams, ir drauge pasibaigus ratelio vadovo kadencijai.

Spaudoje išskėlus gimnazijos reikšmę visuomenė šiemet gausiau aukuoja Vasario 16 proga, o 128 ratelis yra apmokėjęs pirmyn už globotinės išlaikymą iki birželio mėn., o 70 ratelis iki mokslo metų pabaigos — už liepos mėnesį imtinai.

IS GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS 128 RATELIO VADOVO P. LUKOŠIŪNO VARDU GAUTAS SEKANTIS LAIŠKAS

Gerbiamas Pone, Visos Gimnazijos vardu dėkojame Tamstai nuoširdžiausiai už būrelio vadovavimą. Ačiū Jums, ačiū visiems būrelio nariams.

Gerai žinome, kad laikai visiems sunkūs, tačiau sudaryti sąlygas augančiam jaunimui lietuviams pasilikti yra visų mūsų tautinė pareiga, tai yra ir svarbiausias mūsų Gimnazijos tikslas. Tad kreipiamės į visus tautiečius prašydami paramos, be kurios mūsų darbas neįmanomas. Pasitikim jų gera širdimi ir dosnumu, kurių dėka iki šiol ir laikomės.

Mokiniai, bendrai paėmus, geri, bet labai biedni. Iš jų išaugs vertingų žmonių. Tas pateisins Jūsų aukas ir visas pastangas.

Iš savo pusės visos gimnazijos vardu reiškiamė Tamstai ir visiems būrelio nariams savo tikrai nuoširdų dėkingumą už malonų talkininkavimą šiame nelengvame darbe, kuris tačiau būtinas, jeigu norime Tėvynei ateitį užtikrinti.

Geriausius linkėjimus Jums ir būrelio nariams siūsdami pasiliekame su giliu dėkingumu ir tikra pagarba.

(pas.) Dr. Vladas Literkis
Gimnazijos Direktorius

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

(Nuo 1955.VI.20 iki 1956.III.1)

Vasario 16 gimnazijai per "Australijos Lietuvio Leidyklą" aukuoja šie asmenys:

Simas Jokūbaitis (dviem atvejais) £2.15.0

K. Cieminis — £3.0.0.

Ant. Gudelis — £1.0.0.

A. Barzdys — £2.10.0.

J. Zitkevičienė — £3.0.0.

E. Alysaitis — £2.10.0.

8. m. vasario 22 d. per Commonwealth Trading Banką, Adelaidė, išsiųsta gimnazijai čekiu Nr. 140838 £20.4.7. Sąskaitoje kovo 1 dienai liko £2.6.5, kurie bus vėl pasiųsti susirinkus kiek didesnei sumai.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Prašome ir ateityje nepamiršti savo auką paremti vienintelę lietuvišką gimnaziją Vokietijoje, kurios egzistencija priklauso tik nuo gaunamų aukų.

Australijos Lietuvio Leidykla

SVARBUS PRANEŠIMAS GYDYTOJAMS

Queenslando Imigracijos Departamentas prašo paskelbti žemiau taipinamą pranešimą gydytojams, kurį, kaip oficialų, spausdiname anglų kalba.

QUEENSLAND OPENS HER DOOR FOR QUALIFIED MEDICAL PRACTITIONERS.

The Queensland State Parliament passed recently an act which enables persons, who do not hold medical qualifications obtained in Australia, New Zealand, Great Britain or Northern Ireland, may now be considered for registration as medical practitioners in Queensland, subject to the following conditions:

(a) That they hold a qualification by examination of a medical school after a regular course of study of not less than five years duration.

(b) That the qualification is approved by The Medical Board of Queensland an equal to, or higher than, the Degree in Medicine of the University of Queensland.

(c) That such a Degree is recognised by the Governor in Council by order in Council published in the Queensland Government Gazette.

(d) That they pass an oral and clinical examination conducted in the English language by the Professors of Medicine, Surgery and Obstetrics of the University of Queensland, and are prepared, if necessary, to serve as resident medical officers in a hospital for a period of twelve months, subsequent to examination.

Further information may be obtained from the Registrar, The Medical Board of Queensland, 30 Mary Street, Brisbane, Queensland, or from the State Migration Officer, Box 464F, G.P.O., Brisbane, Qld. The latter address would apply particularly in cases, where relevant documents like University diplomas, certificates of practice and duties performed in hospitals are written in foreign languages. The State Migration Officer will not only provide the Registrar, The Medical Board of Queensland with adequate translations, but will also be able to provide applicants with the necessary information concerning any other aspects of the settlement in Queensland.

Žmogaus tinginystė yra savotiškos rūšies liga.

Redaguoja Skautų Korespondencinė Skiltis

PADĖKA

Lietuviai skautai labai tinkamai atstovavo Lietuvą ir PLSSkautų Sąjungą Pan-Pacific jamborėje. Atsiliepiami iš svetimtaučių ir savųjų tautiečių kuo puikiai. Reprerentacinis lietuvių skautų vienetas nebūtų galėjęs taip tinkamai pasirodyti be platesnės talkos ir paramos. Vieni lėšomis, kiti eksponatais bei moraline parama mus parėmė taip svarbiame žygyje. Tebūnie leista vienokių ar kitokių būdu mus parėmusius išreikšti nuoširdžią padėką Lietuvos Ministeriui B. K. Balučii, VLIKui, Australijos Krašto Valdybai, Lietuvos Skautų Brolijos Užsienio Skyriaus vedėjui ps. A. Banevičiui, Melbourne Karių Ramovei, Newcastle Lietuvių Diskusijų Klubui, Canberros Lietuviams, Melbourne Socialinės Globos Materų D-jai ir Skautų Globos Komitetui, Melbourne Skautininkų Ramovei, ASS Adelaidės Skyriui, Brisbanės, Sydnejaus ir Vilniaus Vietininkijoms, p.p.: Adomavičiams, V. Bosikiui, Bitėms, Baltrūnieni, Civinskams, Čelnams, E. Dainutienei, Didžienei, Č. Dubinskui, Gabienei, B. Gudoniui, D. Giedraitytei, Jakučiams, K. Kuzmickiui, Krasauskiui, kun. J. Kungui, Kazlauskams, A. Karpavičiui, Kleinaitienei, D. Krausaitei, J. Kemėšui, Kaballams, Kaunienei, A. Karazijienei, Kasingsams, Kuncaičiams, I. Laisvėnaitėi, Motiejūnams, Meiliūnams, Matulionytei, S. Mikailienei, B. Makulienėi, Naujokaičiams, J. Petraitienei, O. Petkevičienei, P. Pilkaui, Pečiukaitienei, Ramanauskams, F. Ročiui, Raudžiams, Rubaževičiams, B. Savickui, Smilgevičiui, Z. Samuoliui, Selio-kams, V. Salkūniui, Švambariams, A. Silvai, Svyridanui, Tamošaitienėms, J. Tinteriui, J. Valiui, Vingienei, kun. Pr. Vasėriui, Z. Vaičiūtei, Vacbergienei, E. Zdanavičienei, Zableckienei, V. Zemkalniui, D. Zemkalnienei, E. Žižienei, Ziedui, E. Žižmaraitėi ir visiems kitiems bet kokiu būdu prisidėjusiems atstovauti Lietuvą ir PLSS-gą tame didžiuliam Pietų pusrutulio jaunimo susibūrimė.

Ypatingai dėkoju vieneto vadovui vyr. sktn. B. Dainučii, jūr. psktn. A. Gabui, vyr. valtn. A. Žilinskui bei vieneto nariams, kurie įdėjo tiek daug jėgų, darbo ir paaukojo atostogas, drausmingai ir sumaniai atliko šią didžią pareigą Tėvynei!

Vyr. sktn. A. Krausas
PLSS Australijos Rajono Vadas

Adelaidės dailininkų paroda

Vasario 19 d. Adelaidės lietuvių parapijos salėje tautiečius žavėjo savų dailininkų išstatyti paveikslai, kuriuos Adelaidės dailininkai paaukavo per vietos Kultūros Fondą Adelaidės lietuviams. Paveikslų vertė £400.0.0. Paveikslai bus išdalinėti laimingiesiems, kurie, pirktę loterijos bilietą už 5 šil., galės laimėti paveikslą £50.0.0 vertės. Be to, daugiausia pirkusiam bilietų bus nemokamai nupieštas jo portretas aliejiniais dažais. Pagarbą Adelaidės lietuviams dailininkams, kurie paaukavo tokios didelės vertės meno lobyną kultūros reikalams.

Paveikslus dovanavo šie dailininkai: Adelaidės Kultūros Fondo Pirm. Stasys Neliubšys, Leonas Žygas, Vaclovas Ridlinskas ir Algis Kudirka. Taip pat yra dovanota adelaidiškams gerai žinomo skulptoriaus Alekso Marčiulionio antikinio meno skulptūra.

Trumpai apie menininkus. Neliubšys yra grynai realistiniai-impressionistinės srities atstovas. Jo paveikslai sudaro stiprų šviesos ir šešėlių kontrastą.

Žygas siekia moderniškai abstraktinio vaizdavimo mene. Jo paveikslai sukelia tam tikras spalvingumo emocijas žmonėse.

Ridlinskas grynai naturalistinio meno atstovas. Jo paveiksluose atsispindi tas pats gamtovaizdžių gražumas, kokį teko matyti Lietuvoj.

Algis Kudirka lietuviško liaudies meno propaguotojas. Apie liaudies meną M. K. Čiurlionis yra išsireiškęs sekančiai: "Sodžiaus menas turi būti mūsų meno pamatas — iš jo turi iškilti savotiškas lietuvių stilius; jis yra mūsų pasididžiavimas, nes tas gražumas yra grynas, savotiškas ir išimtinai lietuviškas."

Papuoškime savo namus gražiais paveikslais. Tą atlikti lengvai galime pirkdami loterijos bilietus, drauge paremdami kultūrinį darbą.

* Irodyk, kad esi vertas būti laisvas. Aukok lietuviškiems namams neverčiamas.

(sks) Clevelando L. S. Ramovės LI4 rengtame Lietuvos konsului J. Budriui pagerbime Neringos t. skautė ir Pilėnų tunto skautas pasveikino brangų svečią kaip Klaipėdos atvaduotoją ir įteikė gėlių puokštę.

(sks) Sausio 15 d. pas sktn. A. ir V. Šenbergus buvo tradicinė metų pradžios skautų vadovų sueiga. Joje dalyvavo Seserijos Garbės Gynėja sktn. Dr. J. Aglinskienė, lydimą Neringos tuntininkės M. Pažemėnienės ir skautininkų, Pilėnų tunto vieneto vadovai ir skautininkų ramovės nariai. Besišnekučiuojant jaukioje nuotakoje praleista pora mielų valandėlių, pasikeista skautiškos veiklos išpūdziais iš Chicago ir Clevelando, palinkėta naujosioms vadovėms ir vadovams energijos ir ištvermės vedant skautiškąjį jaunimą į laimės žiburį. Sktn. A. Šenbergienei tenka šios sueigos dalyvių nepaprastas aciu už puikius ir labai skanius valgius.

(sks) Vyr. sktn. V. Šenbergas pasitraukė iš LSB 2-jo JAV rajono vadeivos pareigų ir atsistatydino iš Clevelando Pilėnų tunto skautų Vytauto Didžiojo d-vės draugininko pareigų. 2-jo rajono vadeivos pareigas laikinai eiti sutiko vyr. sktn. Pr. Karalius, 1438 Ansel Rd., Cleveland 6, Ohio.

(sks) Lietuvių Skautų Seserijos Vadijos užsienio skyrius šiuo metu ruošia informacinį leidinį apie Lietuvą ir Lietuvos skautes. Leidinys bus atspausdintas anglų kalba. Jam pailiuotruoti reikia daugiau nuotraukų iš mūsų pačių gyvenimo, ypač iš Nepriklausomos Lietuvos laikų. Skautės ar jų bičiuliai, kurie tokių nuotraukų turi, maloniai prašomi jas paskolinti šiam reikalui. Pasinaudojus jos bus grąžintos. Nuotraukas siųsti Seserijos Vadijos reikalų vedėjai psktn. A. Karnavičienei, 4119 So. Francisco Ave., Chicago 32, Ill., arba Seserijos Vadijos užsienio skyriaus bendradarbei sktn. M. Budrienei, 6348 So. Whipple Str., Chicago 29, Ill.

IDOMŲ KELIŅĖS IŠPŪDŽIAI ...

Atsitiktinai į rankas pakliūna Melbourne lietuvių sporto klubo leidžiamas žurnalas "Varpas" Nr. 4, kuriame apart įvairių sportiškų žinių, teko užtikti gana įdomų kelionės aprašymą. Štai vienas sporto bičiulis išskirsto savo dukras pas pažįstamus, o pats su žmona ir draugais pasileidžia į baisią odisejišką kelionę Adelaidės link. Taigi, nujausdamas kažką blogo, testamentą jau iš anksto padarė.

Širdis nerami ir nuotaikos nėra, nes tenka važiuoti prieš vėją ir lietu. Ar mašina išlaikys iki tikslo? viena mintis nuolat neduoda ramybės, o gal sugrius kur pakelėje ir kaip jis tada pakliūs į lietuvių sporto šventę? Pagaliau ar galima daug ko tikėtis iš keturių cilindrių angliškos mašinos, kuri ir ant lygaus kelio vos ne vos juda.

Kol kas sekasi neblogai ir greičio rodyklė kyla iki 55 mylių į valandą. Atrodo, tokiu važiavimu visi patenkinti ir net žmona neprieštarauja.

Galbūt greičio rekordinis skaičius būtų didesnis, jeigu ne viena nelaimė: mašinos užpakalis neišlaiko svorio ir įsmunka. Tenka sustoti, mašiną kelti ir t.t. Darbo daug, o naudos mažai. Tačiau noras kuo greičiausiai pasiekti Adelaidę nugalai visas kliūtis ir vėl lekiama pirmyn.

Nespėjus nusišluostyti prakaito vėl kažkas baisesnis atsitinka. Priešais lekiantis automobilis apvirsta aukštelininkas, jiems gi tenka atsidurti pievoje. Katastrofa aiški, laimei aukų nerandama. Bet už tai baimės netrūko. Iš pradžių visų veidai pavirsta popierinės spalvos, vėliau dekoracijos keičiasi, o atomazga visai linksma. Patyrus, kad viskas baigėsi gerai, rankoms susikabinama ir pradėdama kukčioti. Jau iš senai yra žinoma — džiaugsmui nėra ribų. Nelaimė, ilgai bliauti nebuvo įmanoma. Apvirtusios mašinos motoras ir pasiutišku greičiu besisuką ratai sukėlė tokį didelį triukšmą, jog reikėjo nutilti. Betgi tos kelionės aprašymo autorius toje vietoje apie save labai mažai kalba. Jam, tarytum tokie pregyvenimai nesukėlė jokio išpūdzio. Jis ir toliau nori pasilikti herojumi ir skraidyti iš vieno miesto į kitą.

Pasiekus Adelaidę įtempimas sumažėja. Ten nuotaika pajvairinama įvairių lietuviškų organizacijų auditorijoje. Ten liksmai šypsosi ponutės, malonios adelaidiškės vaišina pietumis, kalbasi ponai. Kaip galima, kad neišvardino nei vienos panelės, ar nebūtų dar įdomiau? Bet matyt jau jo neinteresuoja... Atgavęs prarastą kelionėje pusiausvyrą jis pasako salėje šaunią prakalbą ir kad jo žodžiai visai neišdiltų iš atminties, juos įamžina sporto žurnale.

Įvykusioms sporto varžyboms šios kelionės aprašymo autoriui teko apsilvilti. Pirmiausia visos jo dėtos viltys į Melbourne lietuvių sporto grupę priblėso, o čia kaip tyčia dar ir publika prisidėjo, kuri savo švilpimais smarkiai gadinu ūpą.

Reikėtų tikėtis ateinantieji metai bus daug vaisingesni, tik jeigu vėl tektų vykti Adelaidėn, ar nebūtų geriau traukiniu ar net lėktuvu?

Algirdas Jakštas

PASIRODĖ

"TĖVIŠKĖS AIDAI"

Vasario 11 dieną pasirodė pirmasis Katalikų Federacijos leidžiamo savaitraščio "Tėviškės Aidų" numeris. Tai keturių puslapių, gana didelio formato laikraštis, jau trečiasis Australijoje. Savo tikslą "Tėviškės Aidų" redakcija taip nusako:

"... Tad pirmasis ir svarbiausias šio savaitraščio rūpestis ir bus informuoti skaitytojus katalikų tikybės klausimais. Kadangi tikėjimo negalima atsieti nuo gyvenimo, tad laikraštis nesitenkins vien dogmatinėmis-religinėmis temomis, bet stengsis dieviškuosius dalykus atskleisti jų natūralioje aplinkoje visuotinio žmonijos gyvenimo rėmuose..."

Be šio pagrindinio savo tikslo, savaitraštis stengsis informuoti skaitytojus ir kitais klausimais.

Laikraščio redaktorius yra kun. dr. Bačinskas.

Pirmieji numeriai spausdinti be lietuviškų ženklų. Tačiau tas visai suprantama, žinant, kiek laiko reikia laukti, kad būtų išpildyti užsakymai (linotipui raidės gaunamos tik JAV, o varžant importą jų gavimas dar apsunkinamas).

Trečiajam laikraščiui Australijoje linkime sėkmingi tarnauti tiems tikslams, kuriuos jis užsibrėžęs, kartu progresuojant ir tobulėjant.

J. A.

Ne tuo esame turtingi,
ką turime,
bet tuo, ką duodame.
Aukokime lietuvių namams!

2 METAI LIETUVIŠKO MENO KELYJE

Š.m. vasario mėn. 12 d. suėjo 2 metai Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų grupei. Mažas teatro entuziastų būrelis prieš du metus režisieriaus P. Rūtenio sujungtas "Aušros Sūnų" pastatymui šiandien išaugo į Grupę, turinčią apie 20 narių. Per tą, palyginus, trumpą laiką tarp Teatro Mylėtojų Grupės pastatė keturis veikalus ir vaidino aštuonis kartus Adelaidės ir Melbourne scenose. Skaičiuojant, kad į kiekvieną vaidinimą atsilankė vidutiniškai apie 300 žiūrovų, Grupės vaidinimus matė 2.500 asmenų.

Pirmasis veikalas, su kuriuo grupė išėjo į sceną 1954 m. vasario mėn. 12 d. buvo S. Kymantaitės-Čiurlionienės "Aušros Sūnūs", pakartotas vėliau Adelaidėje ir Melbourne.

Po "Aušros Sūnų" tais pat metais sekė S. Santvaro "Kaimynai". Šis lietuviško kaimo gyvenimą gyvai ir realiai vaizduojąs veikalas buvo bene šilčiausiai žiūrovų priimtas iš visų grupės vaidintų ir tenka apgailestauti, kad jis nebuvo kartojamas.

A. Škėmos "Živilė" buvo suvaidinta Adelaidėje 1955m. kovo 21 d. ir pakartota Melbourne birželio 10 d.

Paskutinis Grupės veikalas, K. Binkio "Atžalynas" taip pat labai šilčiau Adelaidės visuomenės priimtas ir buvo pakartotas Lietuvių sporto šventės metu į Adelaidę suvažiuosiuos sportininkams.

Visus šiuos veikalus režisavo rež. Paulius Rūtenis, paaukojęs Grupę daug trūso ir energijos ir ištesėjęs savo pažadą duoti mums kasmet po du lietuviškus veikalus. Pirmųjų veikalų dekoracijos buvo dail. A. Rūkštelės, paskutiniųjų — dail. S. Neliubšio. Nuo pat pirmųjų dienų didelę Grupės nevaidybinių reikalų našta neša jos energingas administratorius B. Mackiala.

Žengiant Grupę į trečiuosius metus ir rež. Rūteniui išvykstant į Melbourne, jos vadovavimą perėmė rež. J. Venc-

lovavičius, kurio režisūra, reikia tikėtis, bus tokio pat aukšto lygio, kaip ir jo paties vaidyba.

Didelės dėkoms Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų Grupei jos trečiųjų gyvavimo metų slenkstyje!

V. Arūnas

Juozas Almis Jūragis

RYTO SAULĖJE

Ryto saulė nuauksina smėlį,
Ryto saulė nuauksina jūrą.
Ryto saulėn balta pasikėlus
Jūroj plazda nerimstanti būrė.

Aš keliu savo veidą į saulę,
Nuo tamsos ir nakties nusigrįžęs,
Ir jaučiuos lyg esu į pasaulio
Pačią pirmąją dieną sugrįžęs.

Į mane žvelgia veriančios akys
Tu, kuris viską tvarko ir kuria,
Ir jam dievišką žodį pasakius
Blizga auksu po kojomis jūra.

Aš esu šios pakrantės karalius
Lygus smėlio sudrėkusio grūdai.
Ir jei Viešpats suteiks bangoms
[valių
Jos palaidos mane gelmių gūdy...

Dešimt gyvenimo taisyklių

Amerikos prezidentas Jefferson viename laiške savo draugui užrašė gyvenimo taisykles, kurių jis pats stengėsi laikytis:

1. Neatidėk ryt dienai, ką gali padaryti šiandien.
2. Neprašyk kitų padaryti, ką gali pats pasidaryti.
3. Neišleisk pirma pinigų negu juos turėsi.
4. Nepirki to, ko tau nereikia, nors tai ir būtų pigu.
5. Susirūpinimas mums daugiau žalos padaro negu alkis, šaltis.
6. Niekada dar niekas nesigailėjo, kad mažiau valgė ir mažiau kalbėjo.
7. Nėra mums sunku tai, ką darome su noru.
8. Daugiausiai kentėjimų kyla iš baimės nelaimių, kurios niekada mūsų neaplinka.
9. Visus dalykus imki iš švelnesnės pusės, visus žmones vertink iš gerosios pusės.
10. Jeigu esi susierzinęs, suskaičiuok iki dešimties pirm negu ką sakysi, o jei esi įpykęs — suskaičiuok iki šimto.

NUBAUDĖ UŽ MARO BACILŲ ATNEŠIMĄ

Prancūzijoje teismas teisė gydytoją profesorių Paul Armond — Delille už tai, kad jis įveisė triušų marą Prancūzijoje. Gydytojas, norėdamas išnaukinti savo dvaro laukuose laukinius triušius, parsigabendino iš Australijos triušius maro bacilų. Jos veikė taip, kad triušiai išnyko ne tik gydytojo laukuose, bet ir kaimynų; išnyko Prancūzijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Olandijoje. Medžiotojai, kurie turėdavo iš triušų medžioklės pramogos ir naudos, įdūko prieš Prancūzijos profesorius. Dėjosi į sąjungas kovai prieš jį. Daugelis skundė jį teismui. Bet teismai vis atmesdavo jų skundus. Pagaliau vienam pasisekė įrodyti, kad profesorius sunaikino jo triušius ir padarė jam nuostolių, ir pareikalavo atlyginti. Teismas priteisė atlyginimo 5.000 frankų (apie 15 dol.). Bet už triušių sunaikinimą nebaudė, nes rado, kad triušiai esą žalingi medeliams ir kit.

DRAMBLYS TEDIRBA TIK 3 DIENAS

Žmogų galima priversti dirbti ir 7 dienas per savaitę, bet pamėgink priversti dramblių! Siame (Thailande), tolimoje Azijoje drambliai naudojami darbams, bet jie atsisako dirbti ilgiau kaip 3 dienas savaitėje. O kai drambliai atsisako, tai ir jų vadovai žmonės tik 3 dienas tedirba.

Pažvelk į vištą, kokią didelę šiukšlyną krūvą ji turi iškapstyti, kol suranda prarajimui šioki, tokį trupinėlį...

Studijoms vedybos netrukdo

TAIP KALBA ŠVEDIJOS STUDENTŲ ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS

Vienas švedų studentas pareiškė: "Galima geriau studijuoti, kai esi vedęs. Tuo atveju studentas turi aiškų gyvenimo tikslą ir studijuoja labiau koncentruotai."

Be abejojimo, studentui vedybos turi savo teigiamų pusių. Jis veda reguliarsnį gyvenimą, jis gauna geresnį valgį, nes visi teigia, kad švedų studentė moka gerai virti. Taip pat studentė yra dažniausia tos nuomonės, kad dviese galima net pigiau išgyventi, nekaip gyvenant skyriam. Tuo atžvilgiu galima su vedusių studentų teigimais sutikti.

Bet kas namie šeiminkauja? Tarnaitę pasisamdinti neįmanoma. Lieka kompromisų kelias. Kas tuomet, kai atsiranda vaikų? Tą klausimą pastatė visi eilės asmenų, kurie yra vispasiškai susipažinę su studentų gyvenimu.

Vienas atsakymas skamba taip: "Jūs esate teisus, kompromisai yra reikalingi, kad daugiausia sunkumų kyla studentei. Dažniausia ji turi išsižadėti studijų, kad vyras galėtų greičiau baigti mokslą. Kartais ji susiranda darbo, bent kelioms valandoms į dieną, ir tuo būdu palengvina gyvenimą."

Tačiau tikrai retai pasitaiko, kad studentė visai atsisako studijų. Po kurio laiko, kartais tikrai po kelių metų, ji vėl atnaujina studijas. Pasitaiko, kad studentė — motina pakeitė savo planus ir imasi kitokių studijų. Bet dažniausia pasirenkama studijos, kurios veda prie akademinio kvotimo. Neretai pasirenkama bibliotekininkės studijos, kurios įgalina susirasti gerai apmokamą vietą. Nepaisydama vedybų, švedų moteris vis tik nori turėti nepriklausomybę ir pati uždarbiauti. Švedijoje kreipiama didelis dėmesys į diplomą, ypač į akademinį laipsnį."

Bet ar studentiškos vedybos išsilauko? Į tą klausimą duoda tokį atsakymą: "Apskritai paėmus, studentų vedybos yra pastovios. Sunkiausia yra su butu jaunoms studentų šeimoms. Universitetiniuose miestuose Lund ir Uppsala, iš dalies ir Goeteborg šiuo atžvilgiu jau daug kas padaryta. Stockholme artimiausiu laiku bus baigtas 21 augsto namas, kur suras pastogę 277 studentų šeimos. Netrukus žadama statyti naujas pastatas su 500 kambarių. Tuose namuose gali apsigyventi ne tik vedę, bet ir nevedę studentai. Tiems studentams, kurie ruošiasi kvotimams, įrengti specialiai gerai izoliuoti kambariai, kuriuose jie gali netrukdomai mokytis."

Konfliktų daugiausia sudaro studentų vedybos studentei-motinai kai ji yra priversta bent jau laikinai atsisakyti studijų ir turi užsiimti namų ruošia ir auklėti vaikus. Vyriškis tuo pat metu toliau studijuoja. Tačiau anketos liudija, kad galimi įvairūs kompromisai ir tarpusavio pagalba. Tada rodo Uppsala universiteto atliktoji anketa. Jos tikslas buvo įrodyti, kad šiais laikais studentai daug dažniau veda, nekaip anksčiau ir kad to pasėkoje atsiranda naujų ekonominių problemų, o pirmoje eilėje — buto klausimas.

Statistika rodo, kad Uppsala iš 1074 bendro studentų skaičiaus vedusių yra net 22,6%. Iš to skaičiaus 65% abu yra studentai, o likusiųjų 35% tikrai viena pusė yra studentai ar studentės. Statistika taip pat paliudija, kad didžioji ištekėjusių studentų dalis toliau studijuoja. Tačiau problemos nėra lengvos. Daugelyje atvejų studentai pasidaro gana stambių skolų. Bet pastebėta, kad juo skolos didėja, tuo studentė uoliau ir greičiau studijuoja, tuo tarpu vyrams skolos įtakos nedaro. Pastebėta, kad studentai neretai padeda namų ruošoje ir vaikų priežiūroje. Bendrai paėmus, anketa rodo, kad moterys po vedybų pesimistiškiau vertina materialinius sunkumus, nekaip studentas, kuris turi daugiau optimizmo.

Paskaičiuota, kad studentų pora be vaikų turi pragyvenimui išleisti tarp 600 iki 800 kronų. Juo studentai jaunesni, tuo išlaidos mažesnės. Uppsaloje "studentų miestas" susideda iš trylikos dailių namų su 429 atskirais kambariais ir 48 butais šeimoms. Studentų namuose šiuo metu priskaitoma 50 vaikų. Namuose įrengti žaidimams

darželiai, kuriuose prižiūrimi vaikai, kai motina išėina klausytis paskaitų. Nuomos nėra labai žemos, bet butai įrengti nepaprastai moderniškai, su visais patogumais, kuriais gali naudotis ne tik šeimomis, bet ir atskirai gyvenę studentai. Pradžioje buvo įrengtas restoranas, bet vėliau pasirodė, kad studentai mieliau patys gamina sau valgį. Todėl restoranas manoma perstatyti ir jame įrengti butus gyventi.

Štai studentų šeima, kurioje priskaitoma net 3 vaikai. Ir jis, ir ji studijuoja teisę. Už trijų kambarių butą nuoma sudaro 210 kronų. Tačiau ryšium su šeimos pagalba nuomos praktiškai reikia mokėti tik 142 kronas. Metinis tokios šeimos biudžetas siekia 8.000 kronų. Iš tos sumos valstybės garantijų fondas sumoka per metus 5.000 kronų. Likusiąją sumą jaunoji pora užsidirba atostogų metu. Ji uždarbiauja kaip žurnaliste, jis dirba kaip medžių plukdytojas. Atostogų metu vaikai apgyvendinami pas senelius arba pas artimus gimines. Vyras — studentas jau savo studijas baigia, jai liko kiek ilgiau dar mokytis, nes ji tegali klausyti paskaitų tik vakarais. Bet abu pasiryžę studijas baigti ir dirbti savo tiesioginėje profesijoje, susietoje su studijomis.

Anketa rodo, kad studentų tarpe išsiskyrimų pasitaiko gana retai. Lygiu būdu tikrai išimties atveju pasitaiko, kad vedybos abiem pusėms sutrukdė studijas. Dažniausiai jos nekludosi siekti užsibrėžto tikslo. Nors vedybos atneša ir nemaža sunkumų, bet jos taip pat sukelia norą išverti ir prisitaikyti prie naujų reikalavimų. Bendrai paėmus, daugumai studentų ir studentėjų pavyksta tuos sunkumus nugaltėti. (Dirva)

KAIP SOVIETINIAI AGENTAI NEW YORKE MEDŽIOJO RUSUS PABĖGĖLIUS

Pernai lapkričio 20 d. į Ameriką atvyko devyni jūrininkai iš Formozos. Jie buvo jūrininkai iš Sovietų laivo "Tuapse", kurį pakeliui į komunistinę Kiniją sulaukė Čiang Kaišeko laivai. Tie devyni atsakė grįžti į Sovietų Sąjungą ir paprasė azylio. Jų prašymas buvo patenkintas.

Tik po poros savaičių du iš tų devynių jūrininkų važiavo požeminiu traukiniu Times Square link. Traukinyje prie jų prisitartinio nepažįstamas žmogus ir užkalbino. Jis ragino juos grįžti į tėvynę. Nurodė, kad Sovietai yra išleidę naują amnestiją. Juodu galį ja pasinaudoti. Iš karto tiedu pabėgėliai suprato, kad tai sovietų agentas, kuris juos sekiojo ir pritaikė tokį momentą juos užkalbinti. Sujaudinti pabėgėliai jūrininkai kreipėsi į FBI. Ten jų išklaušė, paskui ėmė rodyti iš eilės paveikslus sovietinių agentų. Netrukus abudu nurodė kaip tik tą, kuris juos buvo užkalbinęs.

Po kelių dienų prie 42 gatvės New Yorke kitą iš tų devynių jūrininkų užkalbino kažkoks negras. Bet jis kalbėjo puikiai rusų kalba.

Gal būt, jis buvo vienas iš tų agentų, kuris buvo paimtas ir treniruotas Rusijoje.

Visą devynių grupę labiausiai sujaudino trečias atsitikimas. 1955 lapkričio 26 "tautybių baliuje" (St. Nicolas Arena) dalyvavo jie visi devyni. Visi sėdėjo prie stalo. Staiga prisitartinio prie jų nepažįstamas, padavė jiems pakietą ir atsiskęęs vėl nužingsniavo.

Kai jūrininkai paketą atsargiai atidarė, buvo pritenkti — jame buvo laiška, fotografijos jų giminių ir draugų iš Sovietų Sąjungos. Laiškai rašyti ranka. Juose, žinoma, buvo kalbama grįžti namo. Pakete buvo taip pat bendras visiems jūrininkams rašytas laiškas komjaunimo sekretoriaus iš "Tuapse" laivo. Ir jis ragino pasinaudoti amnestija. Jūrininkai puolėsi ieškoti to, kuris jiems paketą atnešė. Jį surado. Jis aiškinosi nekaltai, kad jį nepažįstamas žmogus paprasęs nunešti paketą prie stalo jūrininkam. Kas tas ponas ir kur jis dabar, jis nežinąs.

Visi tie įvykiai taip sujaudino jūrininkus, kad jie pasijuto nesaugūs nė

SUGRĮZIMAS "NAMO" IR TIKROVĖ

Faktai akivaizdžiai parodo, kas laukia tų, kurie sovietų gražiams pažadams ir viliojimams sugrįžti pasiduoda.

Vokiečių spaudoje neseniai buvo aprašyta, kaip viena rusų emigrantų grupė pasidavė sovietų vilionėms: sugrįžo, pateko į komunistų pinkles ir neužilgo po to džiaugėsi vėl galėję pabėgti į Vakarus.

Tuos nepaprastus nuotykius išgyveno šešių rusų tremtinių grupė. Tai Eugenijus Nemovas (34m.) su žmona (25 m.) ir dviem mažais vaikais — visi keturi iš Muencheno ir 2 vyrai iš Nurnbergo tremtinių stovyklos. Boris Serebrjakovas (29 m.) ir jo draugas Leonardas Charevičius (37 m.). Iš visos grupės tik Nemovas turėjo darbo, bet ir jis su šeima pragyveno labai sunkiai. Kiti du vyrai, būdami bedarbiai, gyveno dar sunkiau.

Visi minėti asmenys taip pat gaudavo reguliariai gen. Michailovo vadovaujamo "Repatriacinio komiteto" draugiškus kvietimus grįžti į Sov. Sąjungą, ir drauge užtikrinimą, kad jiems nebūs jokios bausmės ar persekiojimo. Vargingo gyvenimo, tėvynės ilgesio, o ypač tų draugiškų Michailovo raginimų ir gero gyvenimo pažadų paveikta, minėta rusų grupė pagaliau apsisprendė sugrįžti į Sov. Sąjungą.

Tarp rytinės ir vakarinės Vokietijos esančią sieną jie perėjo prie miesto Hof. Čia jie vokiečių sovietiniams policininkams parodė iš gen. Michailovo išduotą pažymėjimą, pagal kurį kelias į tėvynę turėjo būti laisvas. Tačiau greitai turėjo apsigyventi: prisitardę pasienio karininkas rusus pareiškė, kad su gen. Michailovu jie neturi nieko bendra ir visus grįžtančiuosius, drauge su vaikais, uždarė į kalėjimą.

Minėtas pasienio karininkas, telefonu pasitaręs su sovietų atstovybe rytų Berlyne, po dviejų dienų suimtuosius

sius, lydimus ginkluotų sovietų karių, pristatė į rytų Berlyną. Iš Nemovo ir jo žmonos Berlyne tuojau pareikalavo parašyti laiškus likusiems draugams Munchene ir pranešimą per radiją. Jie tai padarė, tačiau sovietams tie tekstai nepatiko: sovietai patys patiekė jau iš anksto paruoštus tekstus, o Nemovams reikėjo tik pasirašyti ir įkalbėti į garsinę juostą. Kai Nemovai tą reikalavimą patenkino, buvo pristatyti į sovietų atstovybę Berlyne, gatvėje Unter den Linden Nr. 6, kur jau laukė enkavedistai. Kurį laiką atyžiai Nemovus stebėdami ir perkeldinėdami papirosus iš vieno lūpų krašto į kitą, enkavedistai pradėjo klausinėti, kaip Nemovai maną savo nusikaltimą išpirkti? Kaip jie padarytą tėvynę "skriaudą" — dešimt metų būvimą kapitalistiniame krašte — maną atitaistyti? Nesulaukdami atsakymo, enkavedistai pranešė, kad už tai dabar su Nemovais bus taip pasielgta: žmona su vaikais bus atskirta ir perkelta į Sov. Sąjungą, o vyras turės važinėti į vakarų Vokietiją kaip šoferis, su slaptais uždaviniais.

Boris Serebrjakovas, kuris buvo išsilavinęs, turėjo pasirašyti raštą, kad jis sutinka lankyti sovietų slaptąją saugumą — šnipinėjimo mokyklą, kurioje turės išeiti skubiuosius šešių mėnesių kursų. Po to būsiąs pristatytas į vak. Vokietiją kaip to rajono agentas.

Leonardas Charevičius, kuris buvo neišsilavinęs ir nepaslankus, turės nešioti į vak. Vokietiją komunistinę propagandą ir ją tremtinių tarpe paskleisti.

Štai kokią "tėvynę" pamatė, jos išsilgusieji! To jie nei sapne nesapnavo. Todėl paskutiniu momentu, kai pėsčiomis buvo vieno sovietų karininko vedami į geležinkelio stotį, didžiausiam to karininko išgąsčiui, spruko staiga į šalį visi su mažais vaikais ant rankų, ir greitai perbėgo į prancūzų zoną.

Pabėgti pavyko ir laimingu būdu vėl visi atsirado Munchene. Dabar jie savo pažįstamiems ir kitiems tremtiniams pasakoja savo siaubingus išgyvenimus ir kas laukia tų, kurie bolševikų propagandai patiki.

Vokiečiai šį įvykį aprašo labai nuširdžiai, suprasdami ir giliai atjausdami tremtinių dalią, ir net stebėdamiesi, kad atsiranda kvailiukų, kurie visgi grįžta į "tėvynę".

Red. prierasas: Šie pavyzdžiai rodo, kad reikia labai atsargiai ir apdairiai naudotis ir leidimu laisvai rašyti Lietuvon laiškus, kad tie laiška nebūtų panaudoti kaltinimui giminėm už susižinojimą su "kapitalistinių" kraštų savo tėvynės "išdavikais". (Darb.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

Netekus didžiojo bibliografo prof. Vaclovo Biržiškos, Liet. Bibliografijos Instituto steigėjo, jo darbą tretyje toliau dirba Liet. Bibliografijos Tarnyba. Tarnyba gautus leidinius surašė ir paskelbė "Knygų Lentynoje", o surinktus leidinius persiuntė į Pasaulio Lietuvių Archyvą. Tarnyba prašo padėti jai ir šiemet, nes tikrai atsijustas LBT leidinys užtikrina, kad jis bus tiksliai aprašytas. O ateinančioms kartoms juk turime teisingai atvaizduoti savo šio nepaprasto metodo spaudą. Bibl. Tarnybos adresas yra toks: Lithuanian Bibliographical Service, 602 Harvey Street, Danville, Ill., USA

* Lietuvos ūkio Atstatymo Studijų Komisija Bostone išleido II-ji savo darbų sąsiuvinį. Leidinyje įdėtos studijos: agr. Vazalinskas rašo apie sėklų auginimą, o agr. Šumskis — "Žemės ūkio tyrimai". Šis darbas Amerikoje ir Kanadoje buvo pradėtas 1951 metais. Inž. Z. Bačelis, ilgametis Lietuvos Ž. ū. Ministerijos Žemėtvarkos Departamento direktorius, šiuo metu gyvenąs Brazilijoje, išleido studiją "Kolchozai Lietuvoje".

* "Nida" išleido prof. M. Biržiškos "Senąjį Vilniaus universitetą".

* Amerikiečių spauda šiltai atsiliepią apie žymiojo lietuvių smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir pianisto V. Bačevičiaus koncertus. I. Vasyliūnas koncertuoja Naujosios Anglijos miestuose beveik kas savaitę.

★ Nesigirkim, kuo buvom. Pasirodykim, kas esam. Aukokime lietuviškiems namams!

PAGUODĖ

Didelio viešbučio savininkas Amerikoje apžiūri savo viešbučio virtuvę. Radęs indus plaunantį vyrą, jis sako:

— Darbas nelengvas, tiesa? Bet nenusimink. Ir aš buvau kadaise ploviku, o dabar matai kokio viešbučio savininkas...

— O aš kadaise buvau tokio viešbučio savininkas, o dabar štai plovikas, — atsakė tas.

NESUSIPRATIMAS

Grįžęs iš darbo vyras sužino, kad išeinanti tarnaitė. Jis teiraujasi, kodėl.

— Sako, kad tu telefonu per daug nemandagiai kalbėjai su ja šiandien.

— Bet tai juk nesusipratimas. Aš visai nežinojau, kad tai ji. Aš maniau, jog tu atsiliepei...

LAUKIA

Žinomo girtuoklio žmona teiraujasi policijoje ar nesą daboklėje jos vyro.

— Tuo tarpu dar nėra, bet netrukus laukiame.

SUPRATO

Jaunuolis teiraujasi seno milijonieriaus, kaip jis praturtėjo.

— O, tai ilga istorija. Aš galiu tau papasakoti, o kol pasakosiu, šviesa nereikalinga — užgesink tas lempas.

— Ačiū, aš jau numanau, nebepasakokit, — atsakė jaunuolis.

ŠKOTISKAI

Londono tramvajuje vyksta ginčas tarp konduktoriaus ir važiuojančio škoto, kuris nesutinka pirkti antro bilietelio už vežimąsi valizos. Netekęs kantrybės konduktorius pagriebia valizą ir išmeta pro duris. Kadangi tai pasitaikė važiuojant per tiltą, tai valiza nukrito į vandenį. Tada škotai susuko:

— Kas tamsta per žmogus! Pirmą tamsta reikalavai iš manęs dvigubo mokesčio, o dabar dar prigirdei mano

sūnų...

IŠ DRAUGIŲ POKALBIO

— Ne, mano miela, jei jau aš tekėsiu, tai mano vyras turės būti dvigubai vyresnis už mane...

— Dėl Dievo, o kur gi tokį berasi...
ŠIANDIEN JO NĖRA

Pro taksį stovėjimo vietą eina trys įmetę vyrai. Vienas staiga paklausia šoferio:

— Ei, kapitone, sakyk, kaip čia tiesiausiai nueiti į geležinkelio stotį?

Šoferis mato, kad visi trys svyruoja, tad netoli stovinčiam draugui pastebi:

— Katram čia iš jų aiškinti? Katras kažin blaivesnis?

— O, jo šiandien nėra, — atsakė vienas iš praeivių. — Jo neišleido žmona...

RAMYBĖS BEJIEŠKANT

— Daktare, turbūt, užmiršote, kad tamstos įsakyta aš čia jau penkta minutė stoviu su iškištu liežuviu, — guodžiasi pacientė,

— Niekol. — paaiškina daktaras. — Aš tik norėjau bent receptą parašyti ramybėje.

NUOMONĖS SUTINKA

Vyras grįžta įkaušęs. Žmona, kaip paprastai, jį ima į nagą:

— Ar tau negėda taip prisiryti?

— Tavo teisybė, — prisipažįsta vyras. — Jau imu rausti nuo nosies.

JI PASAKYS

Mortą pasisamdė taksį ir pasileido apžiūrėti miesto. Važiuodama ji pastebėjo, kad šoferis nuolat iškiša ranką per langą kryptiškai parodyti. Jai darosi neramu, kad jis tik viena ranka vairuoja. Neišskentusi ji pagaliau iškiša ranką per langą ir sako:

— Dėl Dievo, neatitrukinėk tamsta rankos nuo vairo. Kai pradės lyti aš tamstai pasakysiu.

GYVATĖ SAVO ŽVILGSNIU GALI NUMARINTI ŽMOGŲ

Patikimi asmenys pateikia gausybę liudijimų, kaip gyvatės žvilgsnis gali apsvaiginti žmogų, o apsvaiginimas ir į apalpinimą panaši būklė gali baigtis mirtim.

Barton, ilgą laiką dirbęs Kongo srityje kaip stoties vedėjas, praneša tokį nesuprantamą atsitikimą. Maždaug dvynerių metų negruikas sėdėdamas po palme ant žolės peiliu drožinėjo medgalį. Barton, galvodamas, kad šis peilis pavogtas iš stoties, atsargiai prislinko arčiau. Staiga jis pastebėjo, kaip berniukas, numetęs peilį ir medgalį, pastirusiomis akimis žiūrėjo į žolę. Atidžiau išsižiūrėjęs, jis pamatė maždaug vieno metro atstumu nuo berniuko gulintį gyvatę, kurios akys buvo nukreiptos į berniuką. Stoties vedėjas, pažinęs, kad tai būta nuodingos gyvatės, sušibždėjo berniukui šliaužti į šalį, bet berniukas nejudėjo ir jo galva nusviro ant krūtinės. Vedėjas, neturėdamas ginklo, numetė rūkstaničią cigaretę ant gyvatės, kuri nušliaužė šalin. Šamonės netekusį berniuką stoties vedėjas atnešė į stotį, kur jis kelių valandų mėslungiuo kinant, mirė. Stoties gydytojas, padaręs skrodimą, negalėjo nustatyti mirties priežasties.

Pietvakarių Afrikos ūkininkas karštą vasaros dieną atsigulęs pakrūmėje užmigo. Nubudęs, jis pastebėjo netoli esančią didelę, juodą gyvatę. Žinodamas, kad ši gyvatė labai pavojinga, jis bandė pasišalinti, bet negalėjo pasijudinti. Jis buvo tartum suparalizuotas. Tik po kelių didelių pastangų jam pavyko nušliaužti į šalį ir atšliaužti namo. Tą pačią dieną jis sunkiai susirgo — aukšta temperatūra, dažnas vėmimas, visiškas atminties netekimas. Atkviestas iš Windhock daktaras negalėjo nustatyti diagno-

zės ir jokie vaistai negelbėjo. Ligonis kasdien ėjo silpnyn. Atsitiktinai apie jo ligą sužinojo senas negras piemuo. Jis tvirtino, kad vien tik gyvatės praktikas sukėlė šią ligą. Gydyti jis pasiūlė tam tikros kaktų rūšies sultis. Ir tikrai — praslinkus mėnesiui ūkininkas apleido lovą.

Amerikiečių gamtos tyrinėtojas dr. Michaels jau yra susekęs šios mįslingos ligos pėdsakus ir išaiškines gyvatės žvilgsnio paslaptį. Darydamas bandymus su įvairiomis nuodingomis gyvatėmis, daugiausia su barškuolėmis, jis nustatė, kad nuodingos gyvatės, tuojau išsinerusios iš odos ir būdamos sočios, taigi pripildytos skilviu, išleidžia ypatingai pavojingus garus, kurie, ilgą laiką įkvėpuojant, gali užmušti suaugusį žmogų. Jis praneša, kaip skrodžiant barškuolę, jis staiga apsvaigo ir pasiekė sofą, kur ištisas valandas gulėjo be sąmonės. Po to dar kelias savaites jo sąnariai drebėjo ir atmintis buvo sumenkėjusi. Jo patyrimus visiškai patvirtina ir kiti tyrinėtojai, nors iki šio laiko dar nepavyko nustatyti kokios rūšies esama nuodų šiuose gyvatės garuose. J. Str. (Vienybė)

Ir kiaušė degtinę mėgsta

Vienoje Danijos žemės ūkio mokykloje buvo daromi bandymai girdyti kiaušes degtine ir panašiais alkoholiniais gėrimais.

Tų bandymų pasėkmės buvo tokios: kiaušės taip pamėgo svaigalus, kad visiškai nekreipė dėmesio į kitokius gėdus. O paragavusios alkoholio, pasidarydavo linksmos ir smagios.

KĄ MOTERYS PATARIA VYRAMS, JEI JIE VEDE

KAS ČIA RAŠOMA, TINKA TIK VYRAMS

Vienas laikraštis paskelbė moters patarimus vyrams, ką jie turi žinoti apie moterį, jei jie nori ją padaryti laimingą. Pirmiausia jie turi žinoti, ką moteris labai mėgsta ir ko ji nekenčia. MOTERIS MĖGSTA:

1. Geriamas vyre, atsimink tą dieną, kurią tu pabučiavai savo dar būsimą žmoną. Tos dienos rytą padovanok jai gėlytę, kokią nors knygelytę ar bent vėl pabučiuok. Neužmiršk, kad moteris tai mėgsta prisiminti, ir už tai tave dar labiau mylės.

2. Būk pastabus moteriai. Pastebėk jos naują skrybėlaitę, naujas pirštines, naują bliuskutę. Ir pasakyk jai. Pasigrožėk. Net tada, kai tu manai, kad nereikia. Pagirk, nors tai atrodytų tau visai kitaip. Tik susimildamas, netylėk. Nieko nėra blogiau tau pačiam, jai ir jum abiems, jei šalia moters esi lyg aklas ir nebylys.

3. Nėra labiau nuvalkiotų žodžių kaip pareiškimas "aš myliu tave". Poetų ir įsimylėjusių gaujos per šimtmečius padarė tuo žodžius tokius nuvalkiotus, kad priklau juos ir tarti. Ir vis dėlto suvaldyk save ir žmonai pasakyk kuria nors proga "aš myliu tave". Ir tokių progų surask kuo daugiau.

4. Įsidėmėk kvepalus, kuriuos tavo žmona mėgsta. Tiesa, nelengva jų vardą atsiminti. Nenaudėliai fabrikantai sugalvoja juos pavadinai tokius sudėtingais vardais, lyg norėdami sėti nesantaiką tarp vyro ir žmonos, kai vyras negali kvepalų vardo atsiminti. Bet atsimink vis tiek kvepalų rūšį ir parūpink jai naujus, kai tik jie baigiasi. Tik nepadaryk klaidos — tos pačios kvepalų rūšies nepadovanok kitai moteriai, nors ji būtų tavo motina ar sesuo. Čia moteris nejuokauja. Kiekviena nori, kad jos vartojami kvepalai

būtų tik jos kvepalai. Bent toje aplinkoje, kur ji susiduria.

5. Jei nori padaryti malonumą savo žmonai, tai pagirk jos geriausios draugės drabužius. Rodyk jais didžiausią susižavėjimą, bet paskui pridėk: "O vistiek tavo yra gražesni."

NEMĖGSTA:

1. Žinoma, tu esi nekaltas, jei kartais suskamba telefonas ir moteriškas klausia, ar ponas toks ir toks galima pakviesti. Bet jeigu gali, kad tokio skambinimo nebūtų, pasistenk.

2. Moteris nemėgsta, tiesiog nekenčia, jei vyrai turi dažnas konferencijas, kuriose jų negalima pasiekti telefonais.

3. Moteris nemėgsta matyti, kad jos kada buvo neteisios, suklydusios. Bet tiesiog nekenčia, jei vyras dar jai primena, kad jos tada ir tada buvo suklydusios, kad tada ir tada buvusi vyro tiesa. Nebūk istorikas ir kovotojas už tiesą žmonos akyse.

4. Ar netiesa, geriamasis vyre, kad tamsta jautiesi jaukiai, kai į namus parėjęs randi sutvarkytus, papuoštus. Bet ar pagalvoji, kad prie tų jaukiai sutvarkytų namų netinka tavo neskusta barzda? Moterų vardu iš anksto įspėju, kad ir švelniausia meilė gali atvesti, kai žmona mato savo vyro veidą krūmais apaugusi.

5. Jei esi su savo žmona, tai palik rašomąjį stalą, uždaryk biurą, nekalkėk daugiau apie savo profesijos rūpesčius. Net jeigu yra su jumis draugų ir dalyvauja pasikalbėjime tavo žmona, tai palik ramybėje politiką, nekalkėk nei apie šefą, poziciją ar opoziciją, neversk žmonos kankintis kamputyje, o verčiau surask kalbą, kuri būtų ir jai įdomi. Labiau žiūrėk patikinti žmonai, nes draugai išeis, o su žmona pats pasiliksi. (Darb.)

Sportas

PAVERGTOJE TEVYNĖJE

* Sov. Lietuvos "Ministerių Taryboje" buvo suauktas organizacinio komiteto "respublikos 1956 m. spartakiadai surengti ir TS tautų spartakiadai paruošti" posėdis. Skelbiama, kad 1955 m. Lietuvoje buvo suruošta apie 300 respublikinių varžybų ir "pagerinta daugiau kaip 70 respublikinių rekordų."

* I Sov. Sąjungos krepšinio mokomąją treniruotį stovykla buvo pasiūsti Lietuvos krepšininkai Stonkus, Lauritėnas, Stumbrys ir "praėjusiose šalies pirmenybėse sporto meistro normą pasiekęs" Ravišas. Kartu su jais buvo išsiųstas ir treneris Vytautas Kulakauskas.

* Tbilisyje per Sov. Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybes Sov. Lietuvos sportininkas Varanauskas nustūmė rutulį 15 m. 24 cm. tuo "pagerindamas jo paties 1955 m. pavasarį pasiektą respublikinį rekordą." Varanauskas pateko į pirmąjį rutulio stūmimo dešimtuką. 50 km ėjimo Sov. Sąjungos čempiono vardą iškovojo maskvietis Jagorovas, nuėjęs tą distanciją per 4 val. 7 min. 28,6 sekundės. Skelbiama, kad ta pasekmė "žymiai viršija pasaulinį rekordą." Lietuvos Mikėnas finišą pasiekė per 4 val. 13 min. 54,2 sek., taip pat sumušdamas oficialų pasaulinį rekordą. Černevicius per šias rungtynes "įvykdė sporto meistro normą, o Sakalauškui iki sporto meistro normos trūko tik 5 sekundžių". Lengvaatletis Pocius numetė kūjį 53 m. 45 cm. ir "pagerino respublikinį rekordą."

* 1955 m. visos Sov. Sąjungos stalo teniso čempionu buvo pripažinta Lietuvos komanda. Joje lošia A. Šaunoris, V. Dzin-dziliauskas, K. Paškevičius, Ozilevičiūtė ir B. Balaišienė. Ozilevičiūtė su Balaišiene moterų dvejetis taip pat iškovojo S. Sąjungos čempiono vardą. R. Juškėnas, nokautu įveikęs A. Šociką ir tapęs Sov. Sąjungos bokso čempionu, 1955 m. Varšuvoje yra pelnęs bokso čempiono aukso medalį. Juškėnas yra šociko mokinys, dabar įveikęs jį ir mokytoją. Juškėnas jau yra atitarnavęs kariuomenėje. Šocikas jį užpuolusiems rusams yra ne kartą parodęs savo kumštį. Jau pirmaisiais metais, kai šocikas tapo nugalėtoju. Kaune jį užpuolė keli žulkai norėjo nurengti. Bet jis visus paguldė ir du pats nusinešė į miliciją perduoti, o trečiąjį patarė jai pačiai nueiti ir pasiimti iš užpuolimo vietos...

* Okup. Lietuvos šaškių čempionu pripažintas 20 m. kaunietis E. Slavinskas, meninės gimnastikos varžybose 1 vietą iškovojo kaunietė Barkauskienė, kauniečiai Jūrevičiūtė ir Simanavičius laimėjo pirmąsias vietas. Sportinės gimnastikos varžybose "Respublikinio kūno kultūros ir sporto komiteto" pereinamąją taurę iškovojo "Žalgirio" I komandos gimnastikai. Klaipėdoje per sunkumų varžybas lengvojo svorio atletas A. Kuzminas pasiekė naują Lietuvos rekordą spaudime — 98,5 kg. Trikovės sumoje jis taip pat parodė naują "respublikos pasiekimą" — 310 kg. Tarp

Lietuvos rekordininkų dažnai okup. Lietuvos sovietinėje spaudoje minimi bėgikai Pipynė, Petrikaitis, Žiūrytė, disko metikas Pocius, ėjikas Mikėnas ir kiti. Skelbiama, kad tik Kauno kūno kultūros ir sporto institutas pokariniais metais paruošė 730 specialistų.

* Kauno politechnikos instituto hidrotechnikos fakultetas vadinamas "čempionų fakultetu". Mat, jame daugiau kaip 10 įvairių sporto rūšių Lietuvos čempionų. Gerimas Arvydas yra geriausias vidutinių distancijų bėgikas. Vytautas Andriūška — ilgųjų distancijų bėgimo čempionas. Algirdas Lugas — irklavimo čempionas. Vytautas Kelišauskas — laisvųjų imtynių čempionas. 8-kės, kuri ne kartą iškovojoji akademinio Lietuvos irklavimo varžybose pirmąją vietą, daugumą taip pat sudaro hidrotechnikai.

ADELAIDE

Krepšinis

Moterys Vytis — Sth Adelaide 23-39 (15-17)

Vasario 15 d. mūsų moterų krepšinio komanda susitiko su stipriausia komanda. Vyties moteris parodė puikų žaidimą per visą pirmąjį kėlinį ir net du kartus pirmam kėliny buvo lygiom, bet antram kėliny, australėms pavyko atsiplėšti nuo mūsų, kurios, turėdamos daugiau žaidėjų, galėjo daugiau pailsėti besikeičiamos ir tou pačiu išlaikė geresnį tempą negu Vytietės. Be to, mūsų Gumbytė ir O. Kelertaitė apie paskutines dešimt minučių turėjo labai atsargiai žaisti, nes abi turėjo po keturias baudas.

Vyties komanda buvo pilnam sąstare ir žaidė be priekaištų. Taškus pelnė: J. Gumbytė ir D. Užubalytė po 5, M. Kelertaitė 4, O. Kelertaitė 3.

ORINIS (Moterys)

1956.2.17.— Vyties moterų orinio komandos pirmas laimėjimas prieš esčių II komandą buvo gana sunkokas laimėjimas abiem komandom po vieną setą. Trečiame sete Vytietės žaidė geriau negu estės dėlto ir laimėjo rungtynes. Šiaip abi komandos buvo maždaug vienodo lygio.

Vyties komandą atstovavo šios žaidėjos: L. Stankevičiūtė, kapitonė, A. Navakienė, N. Vitkūnienė, O ir M. Kelertaitės ir D. Užubalytė.

Jauniai Vytis — Payneham 34-56

Vasario 14 d. — Vyties jaunių komanda, turėdama daug stipresnį priešą, nepajėgė padengti greitų australų ir nors vėliau dengė ir daug geriau, bet buvo jau per vėlu pasivyti.

Vyties jauniai šiuo metu žaidžia viena klase žemiau negu Taurus ir yra trečioje vietoje.

Šiose rungtynėse taškus pelnė: Lapšys 11, L. Urmonas 8, Snarskis 8, R. Urmonas 5, Pocius 2.

Taurus — Pt. Adelaide 73-47 (30-22)

Vasario 16 d. Tauro komanda žaidė su pažangą darančiais australais, kurių treneris, buvęs Vyties žaidėjas TALANSKAS, (Pabaiga 8 psl.)

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Adelaide

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 19 dieną Adelaidės lietuvių kolonija gražiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventę — Vasario 16-tąją.

Minėjimas pradėtas pamaldomis šv. Juozapo bažnyčioje. Kun. dr. P. Jatulis ta proga pasakė pamokslą, priminęs Lietuvos praeities kai kuriuos momentus ir ragino neprarasti tikėjimo, kad Lietuva ir vėl bus laisva. Pamaldų metu buvo renkamos aukos Vasario 16 gimnazijai. Surinkta ir išsiųsta apie £24.

Vakare minėjimas buvo tęsiamas Australija salėje. Apylinkės Valdybos pirmininkui p. L. Martinkui atidarius susirinkimą, p-nia Reisonienė skaitė paskaitą, kurioje išryškino svarbesnius Lietuvos istorijos momentus kovoję už laisvę ir savą kultūrą.

Meninėje dalyje dalyvavo smuik. Pranas Matukas, išpildęs du dalykus: Adagio Religiose (B. Dessan) ir Romance (J. Svendsen), jam akomponavo Miss Dorothy Oldham, kuri, be to, išpildė dar tris dalykus. Lietuvių Choras Lituania, vadovaujamas muz. V. Simkaus, padainavo penkis liaudies dainas: Nurimk, sesut (Jakubėno), Op, op, Nemunėli (Naujalis), El, Lietuvos kareivėliai ir Jau atėjo rudenėlis (Simkaus) ir Tėviškės medžiai (Starkos).

Minėjimo metu buvo renkamos aukos Vasario 16 gimnazijai.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Dalyvių apie 300. (j)

ADELAIDĖS LIETUVIŲ SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

Vasario 26 d. įvyko Adelaidės Lietuvių Sąjungos (Inc.) susirinkimas. Iš Valdybos pranešimų paaiškėjo, kad Sąjungoje šiuo metu yra 53 nariai. Savo darbą Sąjunga didžiąja dalimi vykdo per 22 talkininkus, tačiau jų dalis nėra aktyvi. Iš aktyviausių talkininkų paminėtinas Juozas Lapšys, kuris per trumpą laiką surinko namų statybai £141. P-nia Cepliauskienė paauguko Sąjungai dviratį, kuris bus išleistas loterijoje.

Vienas iš svarbiausių pranešimo punktų buvo paskelbimas, kad Sąjunga jau turi apie 1500 svarų, kurių £700 grynais pinigais, o kiti pasizadėjimuose, pagal kuriuos pastoviai įmokami pinigai. Kad namai būtų nupirkti, reikalinga dar apie £1000.

Iš tolimesnių Valdybos pranešimų paaiškėjo, kad tokia suma jau šiais metais galės būti surinkta ir Valdyba kietai nusistačiusi dar šiais metais nupirkti namus. Jeigu tik Valdybai pavyks šį uždavinį įvykdyti, tai Adelaidės lietuviai pirmieji Australijoje turės savus namus. Visi ir visom jėgom turime eiti į pagalbą Valdybai: namai nepaprastai reikalingi visoms organizacijoms ir visiems lietuviams. Tik sukaupkime jėgas — ir namus turėsime!

Revizijos Komisija pranešė, kad atskaitomybė yra pilnoj tvarkoj ir pinigai laikomi Comm. Savings Banke.

Susirinkimas vienbalsiai užgryė Valdybos veiklą ir išreiškė padėką tiek Valdybai, tiek ir aktyviems talkininkams. Sekantiems metams Valdyba vėl perrinkta ta pati, tik kasininku, atsisakius p. A. Šliužiui (kuris išrinktas turto globėju), išrinktas p. Vladas Radzevičius, o nariu išrinktas p. Šatkus.

Tuo būdu dabartinę valdybą sudaro: pirm. V. Raginis, vice-pirm. inž. K. Reisonas, sekretorius J. Pyragius, turto globėjas A. Šliužas, ižd. V. Radzevičius ir kandidatas Šatkus. Techniškai priežiūrai pakviesti inž. K. Reisonas ir inž. L. Garbaliuskas, teisinis patarėjas St. Čibiras.

Už nuopelnus Sąjungai ir už auką £50 Kazimierui Saulini suteiktas garbės nario titulas. Tai pirmasis tautietis, kuriam šis garbės vardas suteiktas.

Svarstant ateities darbo gaires Valdyba pateikė konkretų darbų planą. Čia paaiškėjo Valdybos ryžtas dar šiais metais įsigyti lietuvių namus. Jeigu tik visi lietuviai bent maža dalele prisidės savais inaisais, tai namus tikrai dar šiais metais turėsime.

Taigi, vyrai, pajudinkim žemę!

(j)

PAGERBTI MENININKAI

Vasario 25 dieną Apylinkės Valdyba suruošė kuklų pobuvį, kuriuo buvo pagerbti menininkai, dalyvavę programų išpildyme tautinių švenčių progomis.

Šią Valdybos iniciatyvą (bene pirmąją Australijoje!) tenka tik sveikinti. Iš tikrųjų, publika, kuri dalyvauja minėjimuose ir gėrisi menininkų išpildomais dalykais, visada lieka jiems dėkinga, tačiau kartais atrodo, kad tas dėkingumas ir baigiasi išėjus iš salės. Iš tikrųjų taip nėra, tik visuomenė iki šiol nerado tinkamo būdo kuo nors menininkams atsiteisti. Apylinkės Valdyba, kuri veikia visos bendruomenės vardu, padarė pirmą sveikintą žingsnį. Teisingai pobūvio metu rašytojo Pulgio Andriusio buvo iškelta mintis, kad ateityje tokie pobūviai turėtų būti rengiami pačios visuomenės per iniciatorių grupę visiems menininkams, kurie dalyvauja programų išpildyme (teatralai, literatūros vakarų dalyviai ir t.t.). (j)

Sydney

VASARIO 16 MINĖJIMAS SYDNĖJUJE

Nors ir protarpiais pilant smarkiam lietuvi, vasario 19 d., sekmadienį, į St. Benedict's, Broadway, susirinko keli šimtai tautiečių Vasario 16 minėjimui.

Sv. Mišias už Tėvynę atlaikė ir diena pritaikintą pamokslą pasakė kun. P. Butkus. Pamaldų metu bažnyčioje giedojo Sydnėjaus Liet. Choras, vad. p. A. Plūko. Organizuotai dalyvavę Sydnėjaus Vietininkijos skautai-ės laike pamaldų stovėjo garbės sargyboje prie tautinės, Vatikano ir skautų vėliavų.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Trumpą atidromąjį žodį tarus Sydnėjaus L.B. Apylinkės V-bos pirm. p. Vl. Miniotiui, turiningą paskaitą apie Vasario 16 d. ir tautiečių uždavinius tremtyje skaitė Krašto V-bos pirm. p. Vyt. Skrinska. Oficialiąją dalį baigus ir skautams išnešus vėliavas iš salės, pradėta meninė programos dalis, kuri nors ir buvo trumpa tačiau labai gerai paruošta ir išpildyta. Meninę dalį pradėjo p. E. Dryža, sugiedodamas vieną giesmę akomponuojant pianinu p. Br. Kiveriui. Seka B. Brazdžionio eilėr. "De Profundis" ir "Paskutinis žodis nuteisto miriop" deklamuojami p. A. Gasiūno. Vėl dainuoja, akomponuojamas B. Kiverio, p. E. Dryža "Tremtinio skundas" (tekstas jo paties kūrybos). Jauna pianistė p-lė Irena Vilnonytė nuotaikeingai pianinu paskambino vieną Debussy kūrinių. Baigiamuoju dalyku Sporto Klubu Kovo Meno Sekcija, vad. p-lės A. Bernotaitės pasirodė su scenos vaizdeliu "Nelaisvės šešėly". Minėjimą uždaro p. Vl. Miniotais.

Po minėjimo dalis tautiečių liko salėje užkandžiams ir pašnekėsiui, o programos dalyviai, Apylinkės V-bos pirm. pakviesti prie bendro vaišių stalo.

Minėjimo metu padaryta rinkliava Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje. Rinkliavą pravedė uniformuoti skautai-ės. Taip pat norintieji, minėjimo pertraukų metu galėjo susimokėti solidarumo mokesčių, kurį prie atskiro stalėlio rinko Apylinkės V-bos iždintinkas.

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS MAZIESIEMS

Bankstowno ALB Apylinkės Valdyba š. m. vasario 11 d. Bankstowne, Masonic Hall, suruošė Vasario 16 d. minėjimą Sydnėjaus mažiesiems lietuviukams. Jų ir tėvelių čia susirinko per 250. DLK Kestučio "Margio" ir "Zivilės" skautų-čių draugovės dalyvavo organizuotai.

Susirinkusius Vasario 16 d. proga trumpu žodžiu pasveikino Sydnėjaus liet. katalikų kapelionas kun. P. Butkus, pakviestas sugiedoti "Marija, Marija". Paskaitą apie Vasario 16 d. skaitė Bankstowno Apylinkės pirm. J. Ramanauskas. Po to sekė meninė dalis — pačių jaunųjų pasirodymai. Programai vykusiai konferavo p. E. Dryža. Ypač gražiai pasirodė Vitolis Stačionis, smuiku išpildydamas liet. liaudies dainų melodijas, akomponuojant pianinu sesutei Jūratei Stačionytei, susilaukdamai audringų bisų. Viešnia iš St. Mary's — Angelė Hopaitė, išpildžiusi solo kelis baleto dalykėlius, M. Mauragis akordeonu pagrojęs "Ar aš tau, sese, nesakiau..." ir kt., Bass Hill'o liet. kolonijos lietuvių ir lietuviukai, vadovaujami p-nių Zygtienės ir Bielkienės, davė porą plastikos dalykėlių — "Vilkas ir voverė" ir "Siuntė mane motinėle" ir vėliau, diriguojant devyniametei Marytei Zigmantaitėi, padainavo porą dainelių.

Visus pasirodžiusius sunku suminėti. Čia buvo visa eilė deklamuotojų, pradedant keturiamečiais: A. Badauskas, šurkaitė, Vingelytė, Deikutė, Dryža ir kt., insceniatorių: V. Mironas, R. Gionertaitė ir kt. Bendrai, akordeonu akomponuojant p. A. Plūkui, padainuota liet. dainų, pažaišta liaudies žaidimų.

Vėliau visi jaunieji pavaišinti minkštaisiais gėrimais, biskvitytais ir saldainiais.

Po 3 val. programos minėjimas užbaigtas Tautos Himnu.

POTVYNAI SYDNĖJUJE

Vasario 8-11 d.d. N.S.W. siautė nepaprastai smarkios audros. Tokio smarkaus lietaus, kurs lijo be palovos 3 dienas, nebuvę laike 83 metų. Nuo potvynių ypač nukentėjo sydnėjiškiai gyveną Hawkesbury ir George upės pakrantėse. Nuostolių vien tik Sydnėje padaryta per £2.000.000.

Kiek lig šiol teko girdėti nė viena lietuvių šeima kiek daugiau nuo potvynių nenukentėjo. Nors mažesnių nuostolių smarkūs lietūs padarė kuo ne kiekvienais namams.

LIET. VEIKLA "AMERIKOS BALSO" PROGRAMON.

JAV Informacijos Biuras Sydnėje, "Amerikos Balso" pavestas, kreipėsi į

JUOZAPINIŲ GEGUŽINĖ

įvyksta kovo mėn. 18 d. (sekmadienį) Blackwoode. Visas pelnas skiriamas Liet. Bendr. Namų įsigijimui. Veiks bufetas. Visiems Juozams gera proga vardinių išvakarėse smagiai praleisti laiką gryname ore, su draugais.

Ruošia LAS Adelaidės Skyrus

ALB Krašto Valdybą sutelkti asmenis iš įvairių organizuotų grupių tarpo, kurie galėtų lietuviškai įkalbėti 5-6 min. magnetines juosteles iš Sydnėjaus liet. organizacijų veiklos. Pagrindinė juostelių mintis — lietuviškojo darbo laisvė Vakarų pasaulyje, imant liet. organizacijų veiklą Sydnėje kaip vakarietiškosios laisvės pavyzdį. Šios juostelės bus vėliau pavartotos "Amerikos Balso" programoje.

Įkalbėjimai į juosteles įvyks š.m. kovo 1 d. Sydnėje. Organizacijos šiam reikalui stropiai ruošiasi. Visam šiam darbui vadovauja Krašto V-bos vicepirm. p. Vyt. Doniela. B.Z.

SPORTAS

(Tąsa iš 7 psl.)

daug darbo yra įdėjęs šios komandos kilmui, bet dar nėra paruošęs ligi Vyties klubo lygio komandų, kas buvo įrodyta paskutiniame susitikime.

Tauras, žaisdamas labai greitai tempu, pirmose minutėse praradavo kamuolį be pasiekto tikslo, dėl to turėjo sulėtinti greitį ir žaisti atyžčiau, nes per greitas žaidimas galėjo duoti pralaimėjimą.

Pirmas kėlinys daugiau ėjo apylygiai, tik prieš pabaigą Tauras atsipylė nuo priešo ir jau matėsi rungtynių laimėtojas.

Antro kėlinio pradžioje Tauro puolėjai S. Visockis, Petkūnas ir Jačiūnskis vėl perėjo į greitą žaidimą ir šiuo metu buvo labai sėkmingi. Staigūs praėjimai mūsų puolėjų ir tikslūs metimai greitai pagerino komandos rezultata. Priešas tuo metu buvo be jėgų, ir tik vėliau apstabdė Tauro puolėjus, bet Jačiūnskis tada mėtė tolimus metimus, kurie buvo irgi sėkmingi. Australai nors ir matė didelį pralaimėjimą, bet nenustojė kovingumo ir kovoję kietai ligi pat paskutinės sekundės.

Taškus pelnė: K. Jačiūnskis 27, Petkūnas 21, Visockis 16, Kitas 6, Alkevičius 3. Merūnas nors taškų nepelnė, bet kaip senas komandos veteranas, sužaidė pusėtinai.

Taurus — University 84-54

Vasario 23 d. Tauro krepšinininkai susitiko su Adelaidės studentų komanda, kuri parodė gražų susižaidimą, bet nebuvo rimtas priešas Tauriečiams. Taurus, kuris vedė greitą žaidimą, jau pirmose minutėse palaužė priešą, Jačiūnskiui žaidžiant gynime, mūsų puolėjai Visockis, Petkūnas ir Ignatavičius gaudavo puikias pasuotes iš gynimo, o puolėjai gerai išnaudodavo, mėtydami tikslūs metimus į krepšį. Jeigu kartais puolėjams nepavykdavo įmesti, tai Jačiūnskis padėdavo iš toliau ir beveik visi buvo kiauiri metimai, net neleiciant lanko. Užtat rytojaus ryte Adelaidės dienraštis "The Advertiser" buvo patalpinta jo nuotrauka iš rungtynių eigos.

Šiose rungtynėse žaidė be pasikeitimo, nes paskiri asmenys nelabai kreipia dėmesį ir nejučia pareigos ginti klubo spalvas, nors Vyties klubas turi daug žaidėjų, tačiau vieni laiko save "ligoniais" ir labai iš lėto sveiksta. Kitiems šeimos reikalai trukdo, arba reikia dirbti vakarais bei lėsti futbolą už svetimą klubą. Dar vienas išėjo ieškoti laimės pas australus ir be simuliavimo garbingai gina West Torrens klubo spalvas.

Pionieriai šiose rungtynėse dalyvavę ir taškus pelnę sekančiai: Ignatavičius 24, Jačiūnskis 22, Petkūnas 18, Visockis 15, Alkevičius 5.

Taurus su North Adelaide yra pirmoje vietoje. Taurus pirmam rate prieš studentus nesurinko ir gavo pralaimėjimą 0-30, bet kadangi dabar laimėjo 30 taškų skirtumu, tai dėl krepšių skaičiaus Taurus bus pirmoje vietoje.

Visiems krepšinio žaidėjams patartina dažniau lankyti treniruotes, nes artėja vasaros turnyro finalai, o be to, kai kurie žaidėjai jau turėtų atvykti į rungtynes, nes nežaidę trijų rungtynių neturės teisės žaisti finaluose.

Moterys Rungtynės prie 100,1 laipsnio

1956. 2. 22 — Moterys turėjo vienas iš sunkiausių rungtynių, kurias palaužė netikėtas karštis, trukęs apie 1 val. ir kaip tik pačiam pavakary, kada pasitaikė mūsų moterų rungtynės su PAYNEHAM. Priešo komanda nebuvo pajėgesnė, tik atsparesnė karščiui, todėl laimėjo rezultatu 19-26.

Vytietės taškus pelnė sekančiai: D. Užubalytė 8, M. ir O. Kelertaitės po 1 ir S. Visockienė 1.

Išvykus Vyties žaidėjai D. Užubalytei atostogų į Sydnę, susilpnės krepšinio ir orinio komandos, nes ji puikiai atstovauja abi šakas. Jos atostogos truks apie tris savaites.

Jauniai Vytis — David Murray, 68-49

Mūsų jauniai šiose rungtynėse turėjo gerą pastiprinimą, tai E. Stankevičius ir A. Petruška, kurie atėjo į pagalbą, nes jaunuoliai pradėjo mokslus ir ne visi gali dalyvauti.

Pirmas kėlinys buvo vieno taško skirtumu mūsų kėliniui nenaudai, bet antram kėliny L. Urmonas, Lapšys ir Snarskis pataisė savo klaidas, o Pocius buvo iš jaunuolių geriausias aikštėje, kuris taip pat gražiai mėtė.

Rungtynės buvo laimėtos labai lengvai ir taškai pelnyti sekančiai: Petruška ir Stankevičius po 15, Snarskis 11, Pocius 10, L. Urmonas 8, Lapšys 5, R. Urmonas 4. Edas

INFORMACIJOS

SKELBIMAS

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba š.m. kovo mėn. 11 d. 5 val. p.p. šv. Juozapo bažnyčios salėje, šaukia Adelaidės Apylinkės visuotinį narių susirinkimą. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti.

Dienotvarkė:

- 1) Susirinkimo atidarymas
- 2) Prezidiumo sudarymas
- 3) Valdybos pranešimas
- 4) Moterų Sekcijos Pranešimas
- 5) Apylinkės Garbės Teismo pranešimas
- 6) Baltų Tarybos Pirmininko pranešimas
- 7) Revizijos Komisijos pranešimai
- 8) Rinkimai:
  - a) Mandatų Komisijos,
  - b) Apylinkės Valdybos,
  - c) Apylinkės Garbės Teismo,
  - d) Apylinkės Revizijos Komisijos,
  - e) Einamieji reikalai ir f) Susirinkimo uždarymas.

Apylinkės Valdyba

VILNIAUS KAZIUKAS ADELAIDĖJE

Š. m. kovo 4 d. sekmadienį tuoj po pamaldų parapijos salėje rengiamas skautams paremti didelis įvairenybių turgelis, kur bus vertingų daiktų loterija, kur bus galima pasivaikinti lietuviško kaimo gira, lietuviškais rieštiniais, meduoliais ir Maitės dešrelėmis. Adelaidės lietuviai visuomet rodo gerą širdį savo skautams, šį sekmadienį bus tam dar nauja proga.

Skautų tėvų komitetas.

MELBOURNO SPORTININKŲ SUSIRINKIMAS

Melbourno Lietuvių Sporto Klubo "Varpo" Valdyba praneša, kad š.m. kovo mėn. 11 d. (sekmadienį) 1 val. St. John parapijos salėje, East Melbourne, šaukiamas metinis visuotinis klubo narių susirinkimas sekančia darbotvarka:

1. Susirinkimo pirmininko rinkimas.
  2. Valdybos veiklos ir apyskaitos pranešimas.
  3. Kontrolės Komisijos pranešimas.
  4. Diskusijos dėl pranešimų ir finansinės apyskaitos tvirtinimas.
  5. Naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.
  6. Einamieji reikalai ir sumanymai.
- Visi klubo nariai ir rėmėjai prašomi dalyvauti.

M.L.S.K. "Varpo" Valdyba.

PADEKA

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba nuširdžiai dėkoja Vasario 16 minėjimo programos dalyviams: pianistei Miss Dorothy Oldham, smuikininkui Pranui Matiukui, Lituania choro vadovui muz. V. Simkui ir choristams ir p-niai E. Reisonienei už paskaitą. Taip pat dėkojame prelegentams už sveikinimus Vasario 16 proga ir skautams už talkininkavimą.

Apylinkės Valdyba

Paieškomas Juozas ir Vytautas CERNIUS, gyvenę Kėdainių aps., Žemimų valsč. Girelkos km. Atsiliepti: Dr. B. Kvietelaitis 2441 Pearl, Detroit 9, Mich. USA.

Paieškau ANTANO NORKAUS. Jo asmens reikalai turi labai svarbių reikalų. Jis yra kilęs nuo Eržvilko, Tauragės apskr. Jo tėvo vardas Juozas. 1948 m. kovo 10 d. iš Vokietijos išvyko į Australiją. Jį patį, arba kas apie jį žino, prašau pranešti man šiuo adresu: VLADAS VESELAUSKAS, 121 Westchester Ave., White Plains, New York, USA.

Redakcijos atsakymai

J. Penkaitė (Bankstown) — ačiū už 10/- paramos AL.

B. Tiriliui — St. Kilda — Ačiū, kad nepamiršote pridėti 10/- AL paremti.

BOARDING HOUSE

Gera proga

VIENGUNGIAMS

Lova arba lova ir pusryčiai prie pat jūros ir arti patogaus susisiekimo. Kreiptis: 20 Hall Street, Semaphore, Tel. JX6059.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis
Australijoje

PRENUMERATA: metams £2.10. 0, pusei — £1. 6. 0. Atskiro numerio kaina 1/3. Užsienin kaina ta pati.

SKELBIMAI: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

SMULKOS SKELBIMAI: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.

Užduoties, sveikinimai ir pan. 10/0. ADRESAS: Australijos Lietuvis, 35 Cator Street, HINDMARSH, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN-LITHUANIAN
The Lithuanian Fortnightly in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed by National Press, 35 Cator St. Hindmarsh.
Tel. LU 5827